

รายงานการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ครั้งที่ ๘/๒๕๓๕

วันศุกร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

ณ ห้องประชุมรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๒๒๕ คน
 ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : บัดนี้มีสมาชิกลงมาประชุม
 ๒๐๐ คน ครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุม
 ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี
 ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี
 ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จ
 แล้ว ไม่มี
 ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี
 ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่
 ๕.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
 พิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

ที่ นร ๐๓๐๓/๒๐๘๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๓๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
 แห่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ
 เพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ...
 กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ รวม ๒ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติ ให้เสนอร่างพระรา
 บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแห่ง (ฉบับที่ ..
 พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวข้างค
 หรือด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลมาเพื่อขอได้โปรดนำ เสนอสภานิติบัญญัติ
 แห่งชาติ พิจารณาตามพระธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักรา
 ๒๕๓๘ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อานันท์ ปันยารชุน
 (นายอานันท์ ปันยารชุน)
 นายกรัฐมนตรี

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๕
มาตรา ๖ และมาตรา ๗ และเพิ่มเติมมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕
วรรี มาตรา ๕ จัตวา มาตรา ๕ เบญจ และมาตรา ๕ ฉ เพื่อ
ปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาล โดยกำหนดให้โจทก์สามารถฟ้อง
ได้จำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่ายขึ้นกว่าเดิมและ
กำหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาล โดยทั่วไปเป็นไปโดยสะดวก
หรือเป็นธรรมยิ่งขึ้น

(๒) เพิ่มเติมมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา ๘๓ ตี
มาตรา ๘๓ จัตวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา
๘๓ คัตต และมาตรา ๘๓ ฎ เพื่อเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการสั่ง
ไว้ความและเอกสารให้แก่จำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร
ที่สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาล

(๓) เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๕๖ วรรคสองและวรรคสาม เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการ

LIRT

สืบพยาน และการดำเนินคดีอย่างคนอนาถาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารที่กำหนดขึ้นใหม่

(๕) เพิ่ม (๖) ของมาตรา ๑๘๓ เพื่อให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายที่จำเลยจะต้องชำระแก่โจทก์ให้สูงขึ้นกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับเพื่อเป็นการป้องปรามการประวิงคดี โดยไม่สมควรของฝ่ายจำเลย

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘๙ มาตรา ๑๙๐ (๓) และมาตรา ๑๙๖ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฟ้องคดีโมฆะและคดีไม่มีข้ออยู่ยากให้เหมาะสมขึ้น เพื่อให้สามารถนำวิธีการพิเศษเรื่องนี้ไปใช้กับคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ และคดีเกี่ยวกับตัวเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้ดีขึ้น

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒๓ มาตรา ๒๒๔ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๔๘ และมาตรา ๒๕๙ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกา เพื่อให้การอุทธรณ์ฎีกาโดยสิทธิมีข้อจำกัดมากขึ้น โดยเปลี่ยนให้เป็นการอุทธรณ์ฎีกาโดยได้รับอนุญาตแทน โดยเฉพาะในกรณีที่มิทันทรัพย์ไม่มากและคดีที่ไม่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓๕ โดยขยายระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ จากสิบวันเป็นสิบห้าวันให้เท่ากับระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ในคดีอาญา เพื่อแก้ไขปัญหาคความคลั่งกันระหว่างระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ในคดีนั่ง และคดีอาญาที่ยังแตกต่างกันอยู่ในปัจจุบันให้เท่าเทียมกัน

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติว่าด้วย เขตอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหา และความไม่เป็นธรรม เนื่องจากโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไม่สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตราบใดที่ยังไม่สามารถฟ้องหมายเรียกให้แก่จำเลยในราชอาณาจักรได้ แต่ในทางกลับกันโจทก์หรือจำเลยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ สามารถฟ้องจำเลยหรือฟ้องแย้งโจทก์ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้และบทบัญญัติเรื่อง เขตอำนาจศาลโดยทั่วไป ยังไม่เหมาะสมก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดีในศาลประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งคำคู่ความ และเอกสารให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไว้โดยตรง คงอาศัยวิธีปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลาอันมากและในบางครั้งก็ไม่อาจส่งให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ทำให้การดำเนินคดีเป็นไปติดขัดด้วยความล่าช้าและยุ่งยาก นอกจากนี้การพิจารณาตัดสินต้นบางคดีได้ระสับความล่าช้า เนื่องจากการประวิงคดีของคู่ความบางฝ่ายทั้งหลักเกณฑ์การฟ้องคดีในสำเนา และคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่ใช้บังคับอยู่มีข้อบกพร่องไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมขณะนี้ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาได้เพิ่มจำนวนเป็นอย่างมาก ทำให้ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จลุล่วงไปได้โดยรวดเร็ว ทำให้คดีค้างพิจารณาเป็นจำนวนมาก เมื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นสมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่า

LIART

ด้วยเขตอำนาจศาลโดยกำหนดให้โจทก์สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งใน
 ภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่าขึ้นกว่าเดิม และกำหนดให้การฟ้องคดี
 หรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไปเป็นไปโดยสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้น และ
 สมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและ เอกสารให้แก่จำเลยซึ่ง
 ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร โดยกำหนดให้การส่งคำคู่ความและ
 เอกสารดังกล่าว เป็นไปได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับการแก้ไข
 ปรับปรุงให้ศาลมีดุลพินิจ ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่โจทก์มี
 สิทธิได้รับตามกฎหมายในกรณีที่ จำเลยต้องชำระ เงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์
 ในกรณีที่ศาลเห็นว่า จำเลยมีพฤติการณ์ประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่สุจริต
 ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีมโนสาเร่และคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ให้ทำได้
 กว้างขวางและสะดวกรวดเร็วขึ้นและปรับปรุงหลักเกณฑ์ ในการอุทธรณ์ฎีกา
 ให้ทำได้ เฉพาะคดีที่มีเหตุผลสมควรที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และ
 ศาลฎีกา รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึง
 จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๘ มาตรา ๑๐
มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖
มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๓ เพื่อประโยชน์ในการเสนอคำฟ้อง

(๑) ในกรณีที่มีมูลคดีเกิดขึ้นในเรือไทยหรืออากาศยานไทยที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้ศาลแห่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจ

(๒) ในกรณีที่จำเลยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

(ก) ถ้าจำเลยเคยมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่ใดในราชอาณาจักรภายในกำหนดสองปีก่อนวันที่มีการเสนอคำฟ้องให้ถือว่าที่นั้นเป็นภูมิลำเนาของจำเลย

(ข) ถ้าจำเลยประกอบหรือเคยประกอบกิจการทั้งหมดหรือแต่บางส่วนในราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยตนเองโดยตัวแทน หรือโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ติดต่อในราชอาณาจักร ให้ถือว่าสถานที่ที่ใช้หรือเคยใช้ประกอบกิจการหรือติดต่อดังกล่าว หรือสถานที่อื่นเป็นถิ่นที่อยู่ของตัวแทนหรือของผู้ติดต่อนั้น ในวันที่มีการเสนอคำฟ้องหรือภายในกำหนดสองปีก่อนนั้นเป็นภูมิลำเนาของจำเลย

มาตรา ๕ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติเป็นอย่างอื่น

(๑) คำฟ้อง ให้เสนอต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลหรือต่อศาลที่มีมูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล ไม่ว่าจำเลยจะมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่

(๒) คำร้องขอ ให้เสนอต่อศาลที่มีมูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลหรือต่อศาลที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล"

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕ ทวิ มาตรา ๕

มาตรา ๕ จัตวา มาตรา ๕ เบญจ และมาตรา ๕ ฉ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"มาตรา ๕ ทวิ คำฟ้องเกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์ หรือสิทธิหรือประโยชน์อันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้เสนอต่อศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาล ไม่ว่าจำเลยจะมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่หรือต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล

มาตรา ๕ ตริ คำฟ้องอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕ ทวิ จำเลยมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร และมูลคดีมิได้เกิดขึ้นในราชอาณาจักร ถ้าโจทก์เป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรให้เสนอต่อศาลแพ่งหรือต่อศาลที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล

คำฟ้องตามวรรคหนึ่ง ถ้าจำเลยมีทรัพย์สินซึ่งอาจถูกบังคับคดีอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวร โจทก์จะเสนอคำฟ้องต่อศาลที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ในเขตศาลก็ได้

มาตรา ๕ จัตวา คำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดกให้เสนอต่อศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะที่แจ้งความตาย

ในกรณีที่เจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อศาลที่ทรัพย์สินมรดกอยู่ในเขตศาล

มาตรา ๕ เบญจ คำร้องขอเพิกถอนมติของที่ประชุมหรือที่ประชุมใหญ่ของนิติบุคคลขอเลิกนิติบุคคล ขอดังหรือถอนผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลหรือคำร้องขออื่นใดเกี่ยวกับเรื่องนิติบุคคล ให้เสนอต่อศาลที่นิติบุคคลมีสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในเขตศาล

มาตรา ๕ ฉ คำร้องขอเกี่ยวกับทรัพย์สินที่อยู่ในราชอาณาจักร คำร้องขอที่หากศาลมีคำสั่งตามคำร้องขอ นั้นจะเป็นผลให้ต้องจัดการหรือ

LIRT

เลิกจัดการทรัพย์สินที่อยู่ในราชอาณาจักรก็ดี ซึ่งมูลคดีมิได้เกิดขึ้นในราชอาณาจักรและผู้ร้องไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาคุ้มครองสิทธิในเขตศาล"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕ คำฟ้องหรือคำร้องขอซึ่งอาจเสนอต่อศาลได้สองศาลหรือกว่านั้น ไม่ว่าจะ เป็นเพราะภูมิลำเนาของบุคคลก็ดี เพราะที่ตั้งของทรัพย์สินก็ดี เพราะสถานที่ที่เกิดมูลคดีก็ดีหรือเพราะมีข้อหาหลายข้อก็ถ้ามูลความแห่งคดีเกี่ยวข้องกัน โจทก์หรือผู้ร้องจะเสนอคำฟ้องหรือคำร้องขอต่อศาลใดศาลหนึ่ง เช่นว่านั้นก็ไว้

มาตรา ๖ ก่อนยื่นคำให้การจำเลยชอบที่จะยื่นคำร้องต่อศาลที่โจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ขอให้โอนคดีไปยังศาลอื่นที่มีเขตอำนาจได้ คำร้องนั้นจำเลยต้องแสดงเหตุที่ชกกันอ้างอิงว่า การพิจารณาคดีต่อไปในศาลนั้นตนอาจจะไม่ได้รับความยุติธรรมเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตคำร้องนั้นก็ได้

แต่ห้ามมิให้ศาลออกคำสั่งเช่นนี้ว่า วันแต่ศาลที่จะรับโอนคดีไปนั้นได้ยินยอมเสียก่อน ถ้าศาลที่จะรับโอนคดีไม่ยินยอมก็ให้ศาลที่จะโอนคดีนั้นส่งเรื่องให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ชี้ขาด คำสั่งของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗ บทบัญญัติในมาตรา ๕ มาตรา ๘ ทวิ มาตรา ๘ ตริ มาตรา ๘ จัตวา มาตรา ๘ เบญจ มาตรา ๘ ฉ และมาตรา ๖ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติดังต่อไปนี้

(๑) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอภายหลังเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น

LIRT

(๒) คำฟ้องหรือคำร้องขอที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับการบังคับคดี
 กรมค่านินาษา หรือคำสั่งของศาลซึ่งคำฟ้องหรือคำร้องขอนั้นจำต้องมี
 ภาววินิจฉัยของศาลก่อนที่การบังคับคดี จะได้ดำเนินไปได้โดยครบถ้วนและ
 ถูกต้องนั้น ให้เสนอต่อศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีตามมาตรา ๓๐๒

(๓) คำร้องตามมาตรา ๓๐๑ ถ้าได้เสนอคำฟ้องหรือคำร้อง
 ต่อศาลใดแล้ว ให้เสนอต่อศาลนั้นในกรณีที่ยังไม่ได้เสนอคำฟ้องหรือ
 คำร้องขอต่อศาลใด ถ้างานหลักงานซึ่งจะเรียกมาสืบหรือบุคคลหรือทรัพย์สิน
 หรือสถานที่ที่จะต้องตรวจอยู่ในเขตศาลใด ให้เสนอต่อศาลนั้น

(๔) คำร้องที่เสนอให้ศาลถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือ
 การอนุญาตที่ศาลได้ให้ไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลถอดถอนบุคคลใดจาก
 งานที่ศาลได้แต่งตั้งไว้ก็ดี คำร้องที่เสนอให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับการ
 ถอนคืนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่ง หรือการอนุญาตที่เกี่ยวกับการแต่งตั้ง เช่นว่า
 นี้ก็ดี คำร้องขอหรือคำร้องอื่นใดที่เสนอเกี่ยวเนื่องกับคดีที่ศาลได้มีคำ
 พากษาหรือคำสั่งไปแล้วก็ดี ให้เสนอต่อศาลในคดีที่ได้มีคำสั่ง การอนุญาต
 การแต่งตั้งหรือค่านินาษานั้น"

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา
 ๘๓ ทริ มาตรา ๘๓ จัตวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา ๘๓
 ๓ และมาตรา ๘๓ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"มาตรา ๘๓ ทวิ ในกรณีที่จำเลยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้ส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย ณ ภูมิลำเนาหรือ
 ที่ทำการงานของจำเลยในต่างประเทศ เว้นแต่ในกรณีที่จำเลยประกอบ
 การในราชอาณาจักรด้วยตนเองหรือโดยตัวแทน หรือในกรณีที่มีการตกลง

LIRT

เป็นหนังสือว่าคำคู่ความและ เอกสารที่จะต้องส่งให้แก่เจ้า เลขนั้น ให้ส่งแก่
ตัวแทน ซึ่งมีถิ่นอยู่ในราชอาณาจักรที่เจ้า เลขได้แต่งตั้งไว้เพื่อการนี้ให้ส่ง
หมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่เจ้า เลข หรือตัวแทนในการประกอบกิจการ
หรือตัวแทนในการรับคำคู่ความและ เอกสาร ณ สถานที่ที่เจ้า เลขหรือตัวแทน
ใช้ประกอบกิจการ หรือสถานที่อื่นเป็นถิ่นที่อยู่ของตัวแทนในการประกอบ
กิจการ หรือของตัวแทนในการรับคำคู่ความและ เอกสาร ซึ่งตั้งอยู่ในราช-
อาณาจักรแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีการ เรียกบุคคลภายนอก ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราช-
อาณาจักรเข้ามาเป็นคู่ความตามมาตรา ๕๗ (๓) ให้นำความในวรรคหนึ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ตี การส่งคำร้องขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถา
คำคู่ความ คำร้อง คำแถลง หรือเอกสารอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา
๕๓ ทวิ ถ้าผู้รับไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรแต่ประกอบกิจการในราช-
อาณาจักรด้วยตนเองหรือโดยตัวแทน หรือมีตัวแทนในการรับคำคู่ความและ
เอกสาร หรือทนายความในการดำเนินคดีอยู่ในราชอาณาจักรให้ส่งแก่ผู้รับ
หรือตัวแทนเช่นว่านั้นหรือทนายความ ณ สถานที่ที่ผู้รับหรือตัวแทนใช้ประกอบ
กิจการ หรือสถานที่อื่นเป็นถิ่นที่อยู่ของตัวแทน หรือภูมิลำเนา หรือสำนัก
ทำการงานของทนายความ ซึ่งตั้งอยู่ในราชอาณาจักรแล้วแต่กรณีแต่ถ้าผู้รับ
มิได้ประกอบกิจการในราชอาณาจักรด้วยตนเอง หรือไม่มีตัวแทนดังกล่าว
หรือทนายความอยู่ในราชอาณาจักร ให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาล

มาตรา ๕๓ จัตวา ในกรณีที่จะต้องส่งหมายเรียกและคำฟ้อง
ตั้งต้นคดีตามมาตรา ๕๓ ทวิ แก่เจ้า เลข ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงาน
ของเจ้า เลขในต่างประเทศ ให้โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนด เจ็ดวัน

LIRT

นับแต่วันยื่นคำฟ้อง เพื่อให้ศาลจัดส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่
 ๑) เลข ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็น
 ผู้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้โจทก์ทำคำแปลหมายเรียกคำฟ้องตั้งต้นคดี
 และเอกสารอื่นใดที่จะส่งไปยังต่างประเทศ เป็นภาษาราชการของประเทศ
 นั้นหรือเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งคำรับรองคำแปลว่าถูกต้องขึ้นต่อศาล
 พร้อมกับคำร้องดังกล่าว และวางเงินค่าใช้จ่ายไว้ต่อศาลตามจำนวนและ
 ๒) ภายใต้อายุในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้โจทก์จัดทำเอกสาร
 ๓) ใหม่เพิ่มเติมขึ้นต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้

ในกรณีที่โจทก์เบิกเงินมัดจำได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรค
 ๔) สองให้ถือว่าโจทก์ทั้งฟ้องตามมาตรา ๑๓๘

ในกรณีที่มีการเรียกบุคคลภายนอก ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ใน
 ๕) ประเทศไทยเข้ามาเป็นคู่ความตามมาตรา ๕๗ (๓) ให้นำความใน
 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๓ เบญจ การส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดี
 ๖) มาตรา ๘๓ ทวิ แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอก ๗ ภูมิลำเนาหรือสำนัก
 ๘) การงานของบุคคลดังกล่าวในต่างประเทศ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อพ้นกำหนด
 ๙) เวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการส่ง และในกรณีส่งโดยวิธีอื่นแทนการส่งให้
 ๑๐) จำเลยหรือบุคคลภายนอก ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อพ้นกำหนดเวลาเจ็ดสิบห้า
 ๑๑) วันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยวิธีอื่น

มาตรา ๘๓ จ การส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีตาม
 ๑๒) มาตรา ๘๓ ทวิ แก่จำเลยหรือตัวแทนซึ่งประกอบกิจการในราชอาณาจักร
 ๑๓) แก่ตัวแทนในการรับคำคู่ความและเอกสาร ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อพ้นกำหนด

เวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยชอบด้วยกฎหมาย

การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นตามมาตรา ๘๓ ตี ๓ แก่
ผู้รับหรือตัวแทนหรือทนายความ ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเวลา
สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยชอบด้วยกฎหมาย

การปิดประกาศตามมาตรา ๘๓ ตี ๓ ให้มีผลใช้บังคับเมื่อ
พ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา
๘๔ มาใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ สัตต เมื่อโจทก์ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๘๓
จิตมาแล้ว ถ้าไม่มีข้อขัดกลางระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีกำหนด
ไว้เป็นอย่างอื่น ให้ศาลดำเนินการส่งให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอก
โดยผ่านกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ

มาตรา ๘๓ อัญ ในกรณีที่จะต้องส่งหมายเรียก และ
คำฟ้องตั้งต้นคดีตามมาตรา ๘๓ ทวิ แก่จำเลย หรือบุคคลภายนอก
ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าวในต่างประเทศ ถ้า
โจทก์ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง และสามารถแสดงให้เห็น
ที่พอใจแก่ศาลได้ว่าการส่งตามมาตรา ๘๓ สัตต ไม่อาจจะกระทำได้
เพราะเหตุที่ภูมิลำเนาและสำนักทำการงานของบุคคลดังกล่าว ไม่ปรากฏ
หรือเพราะเหตุอื่นใด หรือเมื่อศาลได้ดำเนินการตามมาตรา ๘๓ สัตต
เป็นเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว แต่ยังมีได้รับแจ้งผลการส่ง ถ้าศาล
เห็นสมควรก็ให้ศาลอนุญาตให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาลแทน ในกรณี
เช่นว่านี้ศาลจะสั่งให้ส่งโดยวิธีประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ หรือโดยวิธี
อื่นใดด้วยก็ได้

การส่งโดยวิธีการตามวรรคหนึ่งให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หกสิบวันนับแต่วันที่ปิดประกาศไว้ที่ศาล และมีให้นำบทบัญญัติมาตรา
มาใช้บังคับ"

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา
๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"ในกรณีที่มีความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องไม่
กล้ามาอยู่ในราชอาณาจักรและยังมีได้เข้ามาในคดีนั้น เมื่อศาลได้รับ
ขอตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งคำขอนั้นอย่างคำขออันอาจทำได้แต่ฝ่ายเดียว
ศาลสั่งอนุญาตตามคำขอแล้วให้สืบพยานไปฝ่ายเดียว"

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๖) ของมาตรา
๑๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"(๖) ในคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ย
มิได้มีข้อตกลงกำหนดอัตราดอกเบี้ยกันไว้ เมื่อศาลเห็นสมควรโดยคำนึง
แห่งสมควรและความสุจริตในการสู้ความ หรือการดำเนินคดี ศาลจะ
กำหนดให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้นกว่า ที่โจทก์มีสิทธิได้รับตาม
กฎหมาย แต่ไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปีนับตั้งแต่วันฟ้องหรือวันอื่นหลังจากนั้น
ได้"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของ
มาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"เมื่อนักงานเจ้าหน้าที่ได้จัดถ้อยคำสาบานของผู้อยู่ฟ้องต่อผู้คัดค้านอย่างคนนอกแล้ว ให้ศาลจัดส่งสำเนาถ้อยคำเช่นนั้นไปคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งพร้อมด้วยสำเนาคำขอฟ้อง หรือต่อผู้คัดค้านอย่างคนนอก และถ้าโจทก์เป็นผู้ยื่นคำขอเช่นนั้น ให้ส่งสำเนาคำฟ้องไปด้วยแต่ถ้าเป็นการฟ้องคดีอย่างคนนอก ซึ่งจำเลยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘๓ ตรี

เมื่อศาลได้ฟังคู่ความทุกฝ่ายและทำการไต่สวนตามที่ได้เห็นสมควรแล้วให้ศาลมีคำสั่งอนุญาต หรือยกคำขอนั้นเสีย เว้นแต่ในกรณีของคดีอย่างคนนอก ซึ่งจำเลยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรให้ศาลพิจารณาคำขอนั้นอย่างคำขออันอาจทำได้แต่ฝ่ายเดียว ถ้าศาลอนุญาตตามคำขอ คำสั่งอนุญาตนั้นให้เป็นที่สิ้นสุด"

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๑๘๙๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๘๙ คดีมีโน้ตสำเนา คือ

- (๑) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ไม่เกินสี่พันบาท
- (๒) คดีฟ้องขับไล่ผู้เช่าออกจากอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าในขณะที่ยื่นคำฟ้องไม่เกินเดือนละสี่พันบาท หรือคดีฟ้องขับไล่บุคคลในการที่อันออกจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งในขณะที่ยื่นคำฟ้องอาจให้เช่าได้ไม่เกินเดือนละสี่พันบาท"

LIRT

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๔๐

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๓) คดีอันเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีข้อหาหลายข้อ อันมีจำนวนทรัพย์สินหรือราคาไม่เกินสี่หมื่นบาท จำนวนทุนทรัพย์สินหรือราคาเหล่านั้นให้เข้าด้วยกันแต่ถ้าข้อหาเหล่านั้น จะต้อง เรียกร้องเอาแก่จำเลยหลายถึงแม้ว่าถ้ารวมความรับผิดชอบของจำเลยหลายคนนั้นเข้าด้วยกันแล้วจะมิว่าเป็นคดีมโนสำเนา ก็ตาม ให้ถือเอาจำนวนที่เรียกร้องเอาจากจำเลยหนึ่ง ๆ นั้น เป็นประมาณแก่การที่จะถือว่าคดีนั้นเป็นคดีมโนสำเนาหรือไม่"

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๔๖ ในคดีสามัญซึ่งโจทก์ฟ้องเพียงขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน ซึ่งการรับรองหรือการชำระเงินตามตัวเงินนั้น ถูกปฏิเสธ หรือตามสัญญาเป็นหนังสือซึ่งปรากฏในเบื้องต้นว่าเป็นสัญญาแท้จริงมีความสมบูรณ์และบังคับได้ตามกฎหมาย โจทก์จะยื่นคำขอโดยทำคำร้องต่อศาล พร้อมกับคำฟ้องขอให้ศาลพิจาราคดีนั้นโดยรวบรวมได้

ไม่ว่าโจทก์จะได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่ามีปรากฏในเบื้องต้นว่าเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ก็ให้ศาลมีคำสั่งพิจารณาคดีตามข้อบังคับที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ว่าด้วยคดีมโนสำเนาภายในบังคับต่อไปนี้

(๑) ให้ศาลออกหมายเรียกไปยังจำเลย แสดงจำนวนเงินที่เรียกร้องและเหตุแห่งการเรียกร้องและให้จำเลยมาศาล และให้การในคดีวันหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดไม่เกินห้าวัน นับแต่วันส่งหมายนั้น มิให้เป็นการเสียหายแก่การต่อสู้คดี

LIRT

(๒) ถ้าจำเลยมาศาล ให้ศาลลดค่าแถลงของจำเลยลงจากรายงานพิสดาร และถ้าศาลได้พิจารณาค่าแถลงและค่าให้การของจำเลยแล้ว เห็นว่าจำเลยไม่มีเหตุต่อสู้คดีนั้นก็ให้ศาลพิพากษาคดีนั้นโดยเร็วที่จะฟังทำได้ แต่ถ้าปรากฏต่อศาลว่าจำเลยอาจมีข้อต่อสู้อันสมควร ก็ให้ศาลดำเนินการพิจารณาไปโดยไม่ชักช้า และฟังคำพยานทั้งสองฝ่ายก่อนพิพากษาคดีอันอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติมาตรานี้ ห้ามมิให้ศาลอนุญาตค่าของจำเลยเพื่อเลื่อนเวลายื่นค่าให้การ หรือเพื่อเลื่อนคดีวันแต่จำเลยจะแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าค่าของตนมีเหตุผลดี และสันนิษฐานได้ในเรื่องต้นว่าจำเลยมีข้อต่อสู้คดีอันสมควร หรือเมื่อศาลเห็นว่าโดยพฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้ เป็นการพ้นวิสัยที่จำเลยจะมาศาลหรือยื่นค่าให้การก่อน หรือในวันที่กำหนดไว้ได้

(๓) ถ้าจำเลยได้รับมอบหมาย เรียกของศาลแล้วไม่มาศาลตามกำหนดนัดให้ศาลมีคำสั่งโดยไม่ชักช้าว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา แล้วให้ศาลพิจารณาคดีไปฝ่ายเดียว และพิพากษาโดยเร็วที่จะฟังทำได้

ถ้าในระหว่างการพิจารณาปรากฏว่าคดีไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรานี้ศาลอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิม แล้วดำเนินการพิจารณาต่อไปตามข้อบังคับแห่งคดีสามัญได้"

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๒๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"ในกรณีที่มีการอุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย ถ้าผู้อุทธรณ์ยื่นคำขออนุญาตยื่นอุทธรณ์โดยตรงต่อศาลฎีกา โดยทำเป็นคำร้องมาพร้อมคำฟ้องอุทธรณ์และคู่ความฝ่ายอื่นมิได้คัดค้าน เมื่อศาลชั้นต้นซึ่งมีคำพิพากษาหรือ

LIRT

งได้สิ่งรับอุทธรณ์แล้ว ให้ศาลอนุญาตให้ผู้อุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์โดยตรงต่อ
ฎีกาได้ แต่ถ้ามีคู่ความใดคัดค้านภายในกำหนดเวลาขึ้นคำอุทธรณ์
ว่าอุทธรณ์ เช่นว่านั้นได้ยื่นต่อศาลอุทธรณ์ตามความในวรรคหนึ่ง คำสั่ง
ศาลชั้นต้นก่อนญาติในกรณีนี้ให้ เป็นที่สุด

ถ้าศาลฎีกาเห็นว่าอุทธรณ์ตามวิธีการในวรรคสอง เป็นอุทธรณ์
ฎีกาข้อเท็จจริง และไม่ต้องห้ามอุทธรณ์ตามบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์
ฎีกาจะรับวินิจฉัยอุทธรณ์นั้นให้ หรือจะส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย
ก็ได้"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๘ แห่งประมวล
มาชวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข
เติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๒๘ ในคดีที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่
ตกในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินสี่หมื่นบาท ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง
แต่ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีนั้นในศาลชั้นต้นได้ทำความเห็นแย้งไว้ หรือ
รับรองว่ามีเหตุอันควรอุทธรณ์ได้ หรือถ้าไม่มีความเห็นแย้งหรือคำรับรอง
ว่านี้ ต้องได้รับอนุญาตให้อุทธรณ์เป็นหนังสือจากอธิบดีผู้พิพากษาศาล
หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลผู้มีอำนาจแล้วแต่กรณี

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์แห่งสภา
หรือสิทธิในครอบครัว และคดีฟ้องขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจ
เป็นราคาเงินได้ เว้นแต่ในคดีฟ้องขับไล่ผู้เช่าออกจากอสังหา
ทรัพย์สินมีค่าเข้าในขณะขึ้นคำฟ้องไม่เกินเดือนละสี่หมื่นบาท หรือคดีฟ้อง

LIRT

ขับไล่บุคคลในกรณีอื่นนอกจากสิ่งหาวิมถรพษั ซึ่งในขณะยื่นคำฟ้องอาจ
เข้าได้ไม่เกินเดือนละสี่พันบาท"

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๕
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๒๕ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างอิงใน
การยื่นอุทธรณ์นั้นคู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในอุทธรณ์ และต้องเป็น
ข้อที่ได้ยกขึ้นมาก่อนแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดี
อันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย

แต่ถ้าคู่ความฝ่ายใดมิได้ยกปัญหาข้อใด อันเกี่ยวข้องกับความสะดวก
เรียบร้อยของประชาชนขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น หรือคู่ความฝ่ายใดไม่สามารถ
ยกปัญหาข้อกฎหมายใด ๆ ขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น เพราะพฤติการณ์นอกเหนือ
ไม่อาจบังคับได้ หรือเพราะเหตุเป็น เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง
ประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยกระบวนการขึ้นอุทธรณ์ คู่ความที่เกี่ยวข้อง
ย่อมมีสิทธิที่จะอ้างอิงในปัญหา เช่นว่านี้ได้"

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา
๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

"เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้ถือว่าคำที่อยู่ในระหว่างพิจารณา
ของศาลตั้งแต่มีการยื่นคำฟ้องต่อศาล โดยไม่คำนึงว่าศาลจะได้มีคำสั่งให้รับ
คำฟ้องไว้แล้วหรือไม่ และให้ถือว่าคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งของศาล

LIRT

ระหว่างนั้นนอกจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๒๗ และ ๒๒๘ เป็นคำสั่ง
ท้วงพิจารณา"

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๔ แห่งประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๓๔ ถ้าศาลชั้นต้นไม่รับอุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจ
อุทธรณ์คำสั่งศาลนั้นไปยังศาลอุทธรณ์ โดยยื่นคำขอเป็นคำร้องต่อศาลชั้นต้น
และนำคำอุทธรณ์แนบทั้งปวงมาวางศาล และนำเงินมาชำระตามค่า
พินัยหรือหาประกันให้ไว้ต่อศาลภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่ศาล
ตั้งคำสั่ง"

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง
ของมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๔๘ ในคดีที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่
พาดพิงในชั้นฎีกาไม่เกินหนึ่งแสนบาท ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในข้อเท็จจริง
วันแต่ผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีนั้นในศาลอุทธรณ์ ได้มีความเห็นแย้ง
หรือผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นก็ดี ศาลอุทธรณ์ก็ดี ได้รับรอง
หรือรับรองในเวลาตรวจฎีกาว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาได้ ถ้าไม่มี
ความเห็นแย้งหรือคำรับรองเช่นว่านี้ ต้องได้รับอนุญาตให้ฎีกาเป็นหนังสือ
ฎีกอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

LIRT

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในคดี เกี่ยวด้วยสิทธิแห่งสภาบุคคลหรือสิทธิในครอบครัว และคดีฟ้องขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ เว้นแต่ในคดีฟ้องขับไล่ผู้เช่าออกจากอสังหาริมทรัพย์อันมีค่าเช่าในขณะขึ้นค่านี้อาจไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท หรือคดีฟ้องขับไล่บุคคลในกรณีอื่นออกจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งขณะขึ้นค่านี้อาจเข้าได้ไม่เกินเดือนละหนึ่งหมื่นบาท"

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" มาตรา ๒๕๙ ข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายที่จะยกขึ้นอ้างอิงในการขึ้นฎีกานั้น คู่ความจะต้องกล่าวไว้โดยชัดแจ้งในฎีกา และต้องเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบ ในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ทั้งจะต้องเป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยด้วย การวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่เป็นสาระแก่คดีข้อใด มีข้อที่ควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกา ให้กระทำโดยมติที่ประชุมของรองประธานศาลฎีกาทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงอำนาจของประธานศาลฎีกา ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง

แต่ถ้าคู่ความฝ่ายใดมิได้ยกปัญหาข้อใดอัน เกี่ยวด้วย ความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์ หรือคู่ความฝ่ายใดไม่สามารถยกปัญหาข้อกฎหมายใด ๆ ขึ้นกล่าวในศาลชั้นต้น หรือศาลอุทธรณ์ เพราะพฤติการณ์นอกเหนือไม่อาจบังคับได้ หรือ

LIRT

เพราะเหตุเป็น เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วย
กระบวนการพิจารณาชั้นฎีกา คู่ความที่เกี่ยวข้องย่อมมีสิทธิที่จะอ้างอิงในปัญหา
เช่นว่านั้นได้"

.....

.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคณะรัฐมนตรีและ
 หลักการและเหตุผล เชิญครับ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ยุติธรรม) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ และท่านสมาชิก
 ผู้ทรงเกียรติ ผม นายประภาศน์ อวยชัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ยุติธรรม ขอกราบเรียนว่า ในปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
 แห่งมีบทบัญญัติอยู่หลายมาตรา ที่ไม่เอื้ออำนวยความยุติธรรมให้แก่คู่ความ
 ประกอบทั้งได้ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านปฏิบัติในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี
 เป็นอย่างมาก มีอาทิเช่น

ประการที่ ๑ คนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยไม่
 สามารถที่จะฟ้องคนต่างด้าวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศได้ ยกเว้น
 ถ้าคนต่างด้าวนั้นเข้ามาในประเทศไทย และมีการส่งหมายเรียกของศาลได้
 แก่จำเลยได้ แต่ตรงข้ามคนต่างด้าวสามารถที่จะฟ้องคนไทยในคดีแพ่งที่มี
 ภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย เพราะฉะนั้นเพื่อความ เป็นธรรม กระทรวง
 ยุติธรรมจึงได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีขอให้แก้ไขกฎหมายนี้ โดยให้คนไทยที่
 เป็นเจ้าหนี้ได้มีสิทธิฟ้องบุคคลต่างด้าวที่เป็นลูกหนี้ในประเทศไทยได้ ใน
 เมื่อคนต่างด้าวนั้นได้เคยมีภูมิลำเนาที่อยู่ในประเทศไทย หรือปฏิบัติกิจการ
 ต่าง ๆ โดยมีตัวแทนอยู่ในประเทศไทยแล้วไม่เกิน ๒ ปี

ประการที่ ๒ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งคำคู่ความและ
 เอกสารต่าง ๆ ให้แก่ผู้รับ เช่นจำเลยที่อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบัน
 เราไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้แน่ชัด เป็นแต่เพียงระเบียบปฏิบัติราชการระหว่าง
 กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ เท่านั้น กล่าวคือ ถ้ามีคดี
 ความในศาลที่เป็นการส่งคำคู่ความให้แก่บุคคลที่อยู่ต่างประเทศ ศาลต้อง

LIRT

ส่งไปทางกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมต้องแจ้งไปทางกระทรวงต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศต้องแจ้งไปทางสถานทูตของประเทศนั้น ๆ ที่ส่งเรื่องไปให้กระทรวงการต่างประเทศในประเทศนั้น ๆ วิจารณ์อีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งต้องส่งไปให้ทางกระทรวงยุติธรรมในประเทศที่เป็นผู้รับคำคู่ความ และกล่าวจะส่งให้แก่ผู้ที่รับหมายเรียกหรือคำคู่ความนั้นทางปฏิบัติ เป็นเวลานานมาก บางทีถึงปีก็ยังส่งให้ไม่ได้ เป็นการทำให้คดีช้าโดยใช่เหตุ นี่เป็นเหตุหนึ่งที่ต้องมีการแก้ไข เรื่องนี้ให้ความสะดวกเร็วขึ้นในการส่งคำคู่ความและเอกสารต่าง ๆ ไปยังศาลต่างประเทศ

ประการที่ ๓ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของศาลในเรื่องที่ลูกหนี้เป็นฝ่ายจำเลยผิดนัด ผิดสัญญาหรือทำละเมิด และศาลให้จำเลยชดใช้ให้แก่ฝ่ายโจทก์ โดยให้ดอกเบี่ยตามกฎหมายในปัจจุบัน คือร้อยละ ๗ ต่อปี เว้นแต่จะมีนิติกรรมหรือกฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษหรือกติกาถึงร้อยละ ๑๕ ต่อปี เพราะฉะนั้นคดีโดยทั่วไปจำเลยที่เป็นฝ่ายแพ้ก็พยายามประวิงความ โดยการคิดว่าเสียดอกเบี่ยเพียงร้อยละ ๗ ครั้งก็สามารถไปหาประโยชน์อย่างอื่นได้เกินร้อยละ ๗ ครั้ง ฉะนั้นจึงให้ทางศาลใช้ดุลพินิจในการที่จะให้ผู้แพ้คดีที่เป็นฝ่ายผิดสัญญาหรือละเมิดต้องให้ชดเชยถึงร้อยละ ๗ ครั้งต่อปี และถึงร้อยละ ๑๕ ต่อปี เพื่อป้องกันให้มีการประวิงความ ทำให้คดีล่าช้าโดยใช่เหตุเช่นเดียวกัน

ประการที่ ๔ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคดีล้มละลาย หรือเป็นคดีใด ๆ น้อย ๆ ซึ่งปัจจุบันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติเป็นคดีฟ้องขับไล่ เรื่องผิดสัญญาเช่าหรือเรื่องละเมิด ซึ่งมีราคาฟ้องต่ำกว่าทศวรรษไม่เกิน ๕๐๐ บาท รวมทั้งคดีฟ้องเรียกสิ่งหาวิมทรัพย์สินไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท ซึ่งปัจจุบันค่าของเงินสูงขึ้นมากและไม่มีการชดเชย

LIART

โดยทั่ว ๆ ไปที่เป็นคดีมาฟ้องเรียกเงินเพียง ๕๐๐ บาท หรือ ๑,๐๐๐ บาท ปัจจุบันเป็นเรือนแสน เรือนล้านอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเพื่อที่จะให้คดีได้เสร็จสิ้นไปโดยรวดเร็ว รวมทั้งคดีไม่มีข้อยุ่งยากอื่น ๆ ซึ่งจะให้ประโยชน์กับคู่ความ โดยให้มีการพิจารณาอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นเพราะคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ คดีมีโทษสำร่นั้นเป็นการประหยัดเงินของคู่ความ รวมทั้งประหยัดเวลาในการปฏิบัติงานของศาลด้วยจึงได้เสนอขอให้แก่ไซ่อตรา เรื่องทบทวนการดำเนินคดีมีโทษสำร่นั้นจาก ๕๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อที่จะให้ผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาคดีได้เป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น

ประการที่ ๕ เรื่องของการอุทธรณ์และฎีกาซึ่งในปัจจุบันคดีแพ่งนั้นกำหนดตัวทบทวนการอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท ก็จะขอแก้ไขเป็น ๕๐,๐๐๐ บาท และคดีที่จะขึ้นมาสู่ศาลฎีกาซึ่งกำหนดทุนทบทวนในข้อเท็จจริงได้จะต้องมีทุนทบทวนเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ก็จะขอแก้ไขเป็น ๑๐๐,๐๐๐ บาท ตามอัตราดัชนีค่าครองชีพและอำนาจซื้อของเงินตราโดยทั่ว ๆ ไปหรือว่าให้เป็นไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อจะให้คดีนั้น ได้มีการพิจารณาอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น

คณะรัฐมนตรี จึงขอประทานเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีหลักการอยู่ ๕ ประการ คือ

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ มาตรา ๕ มาตรา ๕ มาตรา และมาตรา ๗ และเพิ่มเติมมาตรา ๘ ทวิ มาตรา ๘ ตริ มาตรา ๘ จดวา มาตรา ๘ เบญจ และมาตรา ๘ ฉ เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาล โดยกำหนดให้โจทก์สามารถฟ้องคดีจำเลยซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และกำหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไปเป็นไปได้อย่างสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

(๒) เพิ่มเติมมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา ๘๓ ตริ มาตรา ๘๓ จดวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา ๘๓ สัตต และมาตรา ๘๓ อัฒส เพื่อเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้สอดคล้องกับการแก้ไขบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาล

(๓) เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๖ วรรคสองและวรรคสาม เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยการสืบพยาน และการดำเนินคดีอย่างคนอนาถาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและ เอกสารที่กำหนดขึ้นใหม่

(๔) เพิ่ม (๖) ของมาตรา ๑๕๖ เพื่อให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายที่จำเลยจะต้องชำระแก่โจทก์ให้สูงขึ้นกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับ เพื่อเป็นการป้องปรามการประวิงคดีโดยไม่มีควรรองฝ่ายจำเลย

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๐ (๓) มาตรา ๑๙๖ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการฟ้องคดีมโนสาเร่ คดีไม่มีข้ออยู่ชากให้เหมาะสมขึ้น เพื่อให้สามารถนำวิธีการพิเศษเรื่องไปใช้กับคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ และคดีเกี่ยวกับตัวเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ประชาชนได้ดีขึ้น

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒๓ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖ มาตรา ๒๒๗ มาตรา ๒๒๘ และมาตรา ๒๒๙ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกา เพื่อให้การอุทธรณ์ฎีกาโดยสิทธิมีข้อจำกัดมากขึ้นโดยเปลี่ยนให้เป็นการอุทธรณ์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตแทนโดยเฉพาะในกรณีที่มิทันทันทีไม่มาก และคดีที่ไม่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓๕ โดยขยายระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์จากสิบวัน เป็นสิบห้าวัน ให้แก่กับระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ในคดีอาญา เพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะที่ต่างกันระหว่างระยะเวลาในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวในคดีแพ่งและคดีอาญาที่ยังแตกต่างกันอยู่ในปัจจุบันให้เท่าเทียมกัน

เหตุผล

โดยบทบัญญัติว่าด้วย เขตอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้ก่อให้เกิดปัญหาและความเป็นธรรม เนื่องจากโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไม่สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตราบแต่ที่ยังไม่สามารถส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยในราชอาณาจักรได้ แต่ในทางกลับกัน

LIRT

องค์กรหรือจำเลยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ สามารถฟ้องจำเลย
 หรือฟ้องแย้งโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ และบทบัญญัติเรื่อง
 ขัดอำนาจศาลโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดความไม่สะดวกใน
 การดำเนินคดีในศาล ประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการ
 ส่งคำคู่ความ และเอกสารให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง
 ไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไว้โดยตรง คงอาศัยวิธีปฏิบัติของ
 กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลา
 นานมากและในบางครั้งก็ไม่อาจส่งให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ ทำให้การ
 ดำเนินคดีเป็นไปด้วยความล่าช้าและยุ่งยาก นอกจากนี้การพิจารณาคดี
 ของศาลชั้นต้นบางครั้งได้ประสบความล่าช้า เนื่องจากการประวิงคดีของ
 ความบางฝ่ายทั้งหลักเกณฑ์การฟ้องคดีมีนสาเห และคดีไม่มีข้อยุ่งยาก
 ใบบังคับผู้มีข้อบกพร่อง ไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับสถานเศรษฐกิจ
 และสังคมขณะนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และคดีที่ชั้นผู้การ
 พิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาก็ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นอย่างมาก ทำ
 ให้ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จรวดเร็วไป
 ได้โดยรวดเร็ว ทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหา
 ดังกล่าวข้างต้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วย ขัดอำนาจศาลโดยกำหนด
 ให้โจทก์สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้
 มากขึ้นกว่าเดิม และกำหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไป
 เป็นไปโดยสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้น และสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติ
 ว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราช-
 อาณาจักร โดยกำหนดให้การส่งคำคู่ความและ เอกสารดังกล่าวเป็นไปโดย
 ความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นกับแก้ไขปรับปรุงให้ศาลมีดุลพินิจ ในการ

LIART

กำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมาย ในกรณี
 จำเลยต้องชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ในกรณีที่ศาลเห็นว่า จำเลย
 พฤติการณ์ประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่สุจริต ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดี
 มทส.สำเนา และคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ทำได้กว้างขวางและสะดวกรวดเร็วขึ้น
 และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอุทธรณ์ฎีกา ให้ทำได้ เฉพาะคดีที่มีเหตุผล
 สมควรที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา รวมทั้งแก้ไข
 บทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราช
 บัญญัตินี้ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญท่านสมาชิกอภิปราย
 เชิญครับคุณพินิจ

นายพินิจ จันทรสุรินทร์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 พินิจ จันทรสุรินทร์ ผมเห็นด้วยทุกประการสำหรับพระราชบัญญัติที่เสนอ
 แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง สาระสำคัญที่กระผมอยากจะเรียนถาม
 ซึ่งน่าจะเป็นการกรณีเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเขตอำนาจศาลคือ
 โดยปกติแล้วเวลาคนจะฟ้องหรือเราแพ้คดีเกี่ยวกับความแย้ง ซึ่งอยู่นอก
 ราชอาณาจักร ซึ่งเราได้ปฏิบัติมาแล้วเสียเปรียบมาตลอดนั้น สาระสำคัญที่
 กระผมอยากจะหยิบยกขึ้นมาก็คือ ในการแก้ไขมาตราค เกี่ยวกับกำหนด
 ระยะเวลาภูมิลำเนาของโจทก์หรือจำเลยนั้น ๒ ปี กระผมเห็นว่าเป็นระยะ
 เวลานานเกินควร ที่กระผมกราบเรียนอย่างนี้ นิตยบุคคลอื่นใดก็ตาม ถ้าหาก
 มาอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ๒ เดือน ก็สามารถจะฟ้องได้ และผู้หนึ่ง ๒ ปี ก็
 ย้ายภูมิลำเนา สมมติมาอยู่เมื่อครั้งแรก ๒ ปี แล้วก็ย้ายออกไปจะถือว่าเป็น
 ภูมิลำเนา ๒ ปีหรือไม่ อีกประการหนึ่งนะครับ คือ เมื่อเข้ามาอยู่ครบ ๒ ปี
 แล้วเขาออกไปเลย แล้วภูมิลำเนาที่หาไม่ได้ ส่งเอกสารก็ไม่ได้ เพราะว่า

LIRT

ที่ตราต่อไปเกี่ยวข้องกับเขตอำนาจศาล เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ผมขออาจจะขอ
ความกระจ่างนิดหนึ่ง

อีกประเด็นหนึ่ง คือ มาตรา ๑๘๒ ซึ่งกระผมยังเป็นห่วงเรื่อง
ครุฑค่าดอกเบียซึ่งให้อยู่ในดุลพินิจของศาล จะมีปัญหาครหาในทางสาหรับ
ศาลอย่างใดหรือไม่ ถ้าสมมุติว่าร้อยละ ๗.๕ ถ้าเราจะกำหนดขั้นต่ำกว่า
ล่างไรหรือไม่ว่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕.๕ และไม่เกินอัตราที่ธนาคาร
กำหนดในโครงการเงินกู้หรืออย่างอื่นจะได้หรือไม่ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว
คงจะเป็นคดีที่รบกวนศาล หรือ เป็นปัญหาที่จะต้องยึดข้อต่อไปอีก ผมมี ๒
ประเด็น ท่านประธานครับ อาจจะขอความกระจ่างในเรื่องนี้เพราะ
หตุว่าถ้าเกิดประโยชน์กับคู่กรณีที่เสียเปรียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เราเป็น
ภครัฐหรือผู้ประกอบการในประเทศไทย ขอขอบคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญคุณวิชัยครับ

นายวิชัย โภสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานที่
คารม กระผม วิชัย โภสุวรรณจินดา สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เห็นด้วยกับข้อเสนอของรัฐบาล ที่จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพราะกฎหมายฉบับนี้ที่จริงได้ใช้มาเป็นเวลา
นานแล้ว ก็น่าจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์และ
จึงซึ่งเกิดขึ้นจริง แต่มีบางประเด็นที่ผมอยากจะขอทราบเรียนด้วยความวิตก
กังวลครับ

ประเด็นแรก ที่ทางรัฐบาลได้เสนอน่าจะเปิดโอกาสให้
คนไทยฟ้องชาวต่างประเทศซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยได้ สิ่งที่ผม
ตกกังวลก็คือในกรณีที่มีการฟ้องนี้ ปัญหาในการส่งหมายเรียก ซึ่งในร่าง
กฎหมายฉบับนี้ได้ระบุว่า ให้ศาลเป็นผู้ส่งหมายเรียกและคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่

LIRT

จำเลย แล้วก็ยังมีบอกไปอีกว่า ถ้าส่งไม่ได้หรือส่งไปแล้วไม่ปรากฏผล ศาลใช้วิธีปิดประกาศไว้ที่ศาลแทน หรือจัดให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์ หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ นี้ตามมาตรา ๘๓ วรรค ๒ ซึ่งกรณีอย่างนี้ที่ผมวิตกกังวล ก็คือ ถ้าเกิดโจทก์ที่มาฟ้องให้ข้อมูลต่อศาลไม่ถูกต้อง เช่นวันที่อยู่จำเลยผิดออกใบ ทำให้การส่งหมายไม่ได้ เมื่อศาลมาใช้วิธีการปิดหมายไว้ที่ศาลแทน จำเลยก็ไม่ว่าเรื่องเลย และก็ยังมีต่อไปอีกว่าโจทก์สามารถจะขอให้ศาลสืบพยานไปแต่เพียงฝ่ายเดียวได้ด้วยซึ่งแน่นอนโจทก์ชนะแน่ แต่ว่ามองในแง่ระหว่างประเทศ เรื่องการค้าระหว่างประเทศแล้ว จะก่อให้เกิดความเป็นธรรม หรือไม่แล้วศาลเองอาจจะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือเปล่า อันนี้ที่ผมวิตกกังวลและที่สำคัญต่อไปกว่านั้นก็คือกรณีที่จะมีการบังคับคดี ซึ่งในกฎหมายที่เสนอแก้ไขมานั้นไม่ได้ระบุว่าจะบังคับคดีกันอย่างไร ในที่สุดก็จะมีคำวินิจฉัยจากษาว่าโจทก์ชนะ เสร็จแล้วบังคับคดีตามคำพิพากษานั้นไม่ได้ เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วการเสนอแก้ต่าง ๆ เหล่านี้ก็อาจจะไม่เป็นประโยชน์ที่แท้จริงที่เกิดขึ้น อันนี้ผมขอกราบเรียนเสนอเป็นประเด็นที่อยากจะขอให้พิจารณาในประเด็นอื่น อย่างเช่นในการผิดคดีสามัญตามมาตรา ๑๖๖ ซึ่งเสนอแก้ไขใหม่ รัฐบาลได้เสนอแก้ไขตัดบางประเด็นออกไป ซึ่งการตัดบางประเด็นนั้นก็มีหลายมาตราเป็นการแก้ไขในสาระสำคัญของกฎหมาย เช่นในคดีสามัญก็ตัดเรื่องของคำสาบานของโจทก์ ในมาตรา ๕ เอง ก็มีการตีในเรื่องของคำฟ้องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งหาวิมพิพ หรือกรณีคำฟ้องที่จำเลยอาจยื่นฟ้องโดยฟ้องต่อศาล ซึ่งจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่เมื่อเห็นว่าเป็นการสะดวกต่อการพิจารณา อันนี้ที่ตัดออกไป ซึ่งอันนี้ผมยังสงสัยว่าจะทำให้เกิดปัญหาทางปฏิบัติซึ่งเราเคยปฏิบัติกันมาหรือเปล่า หรือในมาตรา ๗ ตัดในเรื่องของการที่คู่สัญญาตกลงกันว่าฟ้องต่อศาลไหน ซึ่งขณะนั้นผมเข้าใจว่า

LIRT

ปฏิวัติ ธุรกิจก็มีการตกลงกันเพื่อความสะดวกของทั้งสองฝ่ายว่าจะฟ้องกันที่ศาลไหน ซึ่งทางรัฐบาลก็ตัดประเด็นนี้ออกไป ในกรณีเรื่องของการปรับก็เพิ่มเติมเพียงว่าเพิ่มจาก ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท กรณีอัตราในราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พินากันในชั้นอุทธรณ์ ซึ่งถ้าพิจารณาในหลักความเป็นจริงถ้าจะเพิ่มทั้งทัมว่าน่าจะเพิ่มให้เหมาะสมที่น้อยกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท อาจจะน้อยไป อันนี้ผมตั้งข้อสังเกต แต่ก็ไปตัดในบางประเด็น เช่น กรณีการกล่าวข้อพินาโดยรมสิทธิ์ กรณีฟ้องขับไล่ผู้เช่า ผู้เช่ามีค่ากล่าวแก้ข้อพินาในกรณีรมสิทธิ์ก็ตัดเรื่องประเด็นนี้ออกไป ซึ่งผมไม่ทราบว่ารัฐบาลมีเหตุผลอย่างไรในการพิจารณาในประเด็นนี้ และก็มาถึงประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากจะเสนอด้วยตามกังวลในมาตรา ๒๕๙ หน้าสุดท้ายได้เพิ่มเงื่อนไขเป็นเรื่องใหม่ ซึ่งยังแน่ใจว่าจะได้ผลดีหรือไม่ คือให้มีการประชุมของรองประธานศาลฎีกาทุกคน จะรับรองว่าคดีที่มีการยื่นฎีกานั้นมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่เป็นสาระสำคัญแก่คดีหรือไม่ ที่ประชุมของรองประธานศาลฎีกาทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่นี้จะเป็นแนวคิดใหม่ว่ารองประธานศาลฎีกาซึ่งมีอยู่ ๓-๓ ท่าน มาประชุมการตกลงกันได้ แต่ที่ผมเป็นห่วงก็คือ ถ้าเกิดที่ประชุมของรองประธานศาลฎีกามีความเห็นอย่างหนึ่ง แต่อาจจะไปขัดกับอำนาจของประธานศาลฎีกาในมาตรา ๑๕๐ วรรคสอง คือจัดให้มีการประชุมใหญ่โดยเชิญผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่มาร่วมประชุมให้ความเห็น ถ้าข้อคิดเห็นและข้อสรุปขัดแย้งกัน ผมว่าคงจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติว่าทิศทางในการดำเนินการต่างๆ จะเป็นอย่างไรในกรณีที่แนวคิดใหม่ต่างๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้นขอสรุปรับทำนประธาน ผมเห็นว่าในหลักการก็คงจะพอพิจารณาไว้ได้แต่ในรายละเอียดนั้นผมว่าน่าจะต้องพิจารณากันโดยถี่ถ้วน การจะเสนอแนวคิดใหม่

ต่าง ๆ เข้ามาก็คงจะต้องดูทางปฏิบัติว่าเป็นไปได้หรือไม่ ก่อให้เกิดความ
เป็นธรรมกับคู่ความทั้งสองฝ่ายทั้งโจทก์และจำเลยหรือไม่ ถ้าพิจารณา
แก้ไขไปแล้วไม่เป็นที่ธรรม หรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางการค้าระหว่าง
ประเทศ จะกลับทำให้เกิดอุปสรรคมากขึ้น ประเด็นต่าง ๆ ซึ่งได้ตัดออก
ไปนั้น อาจจะเป็นข้อที่เป็นปัญหาสำหรับคดีต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในศาลอยู่แล้ว
อันนั้นผมว่าน่าจะต้องพิจารณาบททวนกันโดยรอบคอบ ก็ขอทราบความเห็น
ซึ่งผมเชื่อว่าท่านประธาน ซึ่งเป็นนักกฎหมายมือปรมจารย์ระดับระหว่าง
ประเทศอยู่ด้วย คงจะได้เปิดโอกาสให้คณะที่รับผิดชอบในการพิจารณา
ร่างกฎหมายนี้ ได้ศึกษารายละเอียดและก็พยายามแก้ไขให้เป็นประโยชน์
อย่างเหมาะสมถูกต้องที่สุด ขอขอบคุณที่ท่านประธาน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : โฆษณาให้เสียด้วย มีท่าน
สมาชิกอภิปรายเพิ่มเติมไหมครับ ท่านอาจารย์โอสถ เชิญครับ

นายโอสถ โกศลิน : ท่านประธานที่เคารพครับ สำหรับร่าง
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความแพ่งที่รัฐบาลเสนอนี้ กระทบ
ข้อสันนิษฐานทุกอย่างไม่มีเหตุผลอะไรที่จะขัดข้องเลย แต่ที่กระทบขอ
อนุญาตกราบเรียนท่านประธานวันนี้ ก็เพื่อขอความกรุณาทางรัฐบาล
ทำอย่างไรให้สำเร็จในอายุรัฐบาลนี้ ๒ เรื่อง คือ

เรื่องหนึ่ง กระทบได้ทราบว่าทางราชการได้ตั้งคณะกรรมการ
ปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาประมาณ ๒๐ ปีแล้ว กระทบ
อยากจะทำให้การปรับปรุงวิธีพิจารณาความแพ่งของคณะกรรมการสำเร็จ เรา
จะได้มีกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งฉบับใหม่เสียเลย ในการที่มากับกัน
เรื่อง ๆ เช่นนี้เป็นกรณาล่าช้าแก่ผู้ใช้กฎหมาย ขอความกรุณาได้ช่วยทำ

จึงขอให้ เป็นกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งใหม่ในสมัยรัฐบาลนี้ได้
เป็นพระคุณมาก

อีกเรื่องหนึ่งที่กระผมจะขอความกรุณา ก็คือว่า หลักของวิธี
พิจารณาความแพ่งนั้น เมื่อมีคดีมาถึงศาลแล้วให้ศาลพยายามประนีประนอม
ความให้คู่ความตกลงกันได้ และเป็นข้อดีโดยไม่ต้องมีการพิจารณา
ภาคข้อไป เพราะฉะนั้นในมาตรา ๒๐ ของวิ. แพ่งจึงได้กำหนดไว้ว่า
ศาลพยายามไกล่เกลี่ยให้คู่ความประนีประนอมกันได้ ทั้งนี้ต่อมาสำหรับ
ตราหลัง ๆ เข้าใจว่ามาตรา ๘๐ หรืออย่างไรไปเขียนไว้บอกว่า
คู่ความตกลงกันได้ให้ศาลจดข้อความที่ เขาตกลงกันนั้น ถ้าไม่ เป็นการขัด
หมายให้ศาลพิจารณาไปตามนั้นคือพิจารณาตามยอม อันนี้กระผมคิดว่ามี
งหรืออยู่ชนิดหนึ่งที่ไม่ให้อ่านากศาลที่จะเข้าไปสอบอีกครึ่งหนึ่งว่า เจตนา
แท้จริงหรือเปล่าในกรณีที่ เขายอมความกันนั้น เพราะเหตุว่าถ้าปล่อยไป
วงนี้ศาลก็ต้องตัดสินใจไปตามยอมตลอดเวลาก็ เป็นโอกาสให้มีการฉ้อโกง
ได้ง่าย ตัวอย่าง เช่น ถ้าคนหนึ่งถูกฟ้องมีหนี้สินมากอาจจะถึงล้มละลายก็
หาเพื่อนฝูงหรือน้องหลาย ๆ คน มาทำหนังสือกู้ยืมแล้วมาฟ้อง รุมฟ้อง
ถึงกับยอมความกันหมด เพื่อจะได้ไปเฉลี่ยหนี้ได้แล้วยังในสมัยนี้ราคาที่ดิน
ขึ้นรวดเร็วเหลือเกิน ได้มีเรื่องเกิดขึ้นบ้างแล้วครับ เท่าที่กระผมทราบ
นั่นทำสัญญาซื้อขายที่ดินกันไว้ จะซื้อขายแล้วใช้เวลารออีกสัก ๕-๖ เดือน
ก็ให้ไปทำโฉนด ในระหว่างนั้นราคาที่ดินสูงขึ้นไปมากก็เอาญาติพี่น้อง
คน ๆ เข้ามาฟ้องบอกว่าเป็นเจ้าของร่วมพอฟ้อง畢ไปศาลฝ่ายจำเลย
มีความหนักใจเลย ตกลงที่ดินแปลงนั้นผู้ซื้อจะได้ที่ดินเพียง ๑๐ ถึง ๒๐
ไร่ เป็นต้นเท่านั้นก็กลายเป็นมีเจ้าของ ๕ คนขึ้นเช่นนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้น
ผมคิดว่าในมาตราหลังเข้าใจว่ามาตรา ๘๐ นี้ น่าจะเพิ่มเติมให้ชัดว่า

ให้ศาลมีอำนาจ ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าจะมีการประนีประนอมยอมความ โดยไม่สุจริตนั้นจะทำให้ศาลมีอำนาจที่จะสอบสวนได้ ขอคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านรัฐมนตรีครับ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)

กราบเรียนท่านประธานสภาและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ตามที่ท่านสมาชิก ๓ ท่าน ได้กรุณาอภิปรายเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ทางคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอนั้น ผมต้องขอขอบพระคุณในนามของคณะรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านได้กรุณาให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ตามที่ท่านสมาชิกท่านแรกขอลงญัตติว่านามคือ คุณพินิจ จันทรสุนทร ได้กรุณาอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องควรถวายโทษฟ้องคนต่างด้าวหรือคนต่างประเทศได้ โดยการส่งหมายต่าง ๆ แต่ถ้าส่งไม่ได้ก็ให้เป็นหน้าที่ของศาลให้มีการปิดหมายนั้น ขอกราบเรียนว่าที่ท่านสงสัยว่าศาลจะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือไม่ในการดำเนินการนี้ กระผมขอกราบเรียนเราได้นิยามกันอย่างแท้จริงว่า ในเรื่องนี้ในการที่จะให้มีการฟ้องคนต่างประเทศได้นั้น ซึ่งเดิมตามมาตรา ๘ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งก็ได้บัญญัติไว้แล้วว่า ในเรื่องของการฟ้องคดีในกรณีที่เกี่ยวข้องกับหนี้เหนือบุคคล ซึ่งไม่ได้ตกอยู่ในบทบัญญัติแห่งบทนี้ระหว่างเจ้าหน้าที่ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยและลูกหนี้ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย หากเข้ามาในประเทศไทยชั่วคราวนั้นไม่ว่าจะเกิดมูลคดีในประเทศไทย หรือ มูลคดีจะเป็นประการใดก็ตาม เจ้าหน้าที่จะยื่นคำฟ้องขอให้บังคับตามสิทธิ เช่นว่านั้นได้ในศาลซึ่งตนมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น หรือในศาลที่มอบตัวลูกหนี้ในเขตศาลนั้นก็ได้ แต่ศาลจะดำเนินการคดีต่อไปได้ต่อเมื่อได้ส่งหมายเรียกให้ทันลูกหนี้ในประเทศไทยแล้ว กรณีที่ท่านเกรงว่าในการส่ง

LIRT

ศาลศาลจะถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือไม่นั้น ขอกราบเรียนว่า ศาลไม่ได้เป็นเครื่องมือของฝ่ายใดทั้งสิ้น เพราะศาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยการพิจารณาจากข้อเท็จจริงโดยให้ความเป็นธรรมแก่คู่ความทั้ง ๒ ฝ่าย และที่ท่านเห็นว่าเห็นควรที่จะกำหนดเวลาให้เร็วขึ้น ในเรื่องที่ว่าเลยซึ่งมีมูลค่าเอาค่าต่างประเทศต้องเคยอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า ๒ ปี อยู่ในเขตไทยไม่น้อยกว่า ๒ ปีนั้น อันนี้เป็นหลักการทั่ว ๆ ไปที่ต่างประเทศทำอย่างนั้น จะไปกำหนดให้เร็วขึ้นจะเป็นการที่เรียกว่าจะไม่สะดวกการที่ต่างประเทศจะรับดำเนินการอีกทีหนึ่ง

ส่วนที่ท่านสงสัยว่า การบังคับคดีไม่ถูกต้องจะบังคับคดีกันได้อย่างไร อันนี้ก็จะเป็นไปตามกฎหมายคือกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี ซึ่งจากกษณะคดีที่เรียกว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามนิพากษา สามารถจะบังคับคดีให้จำเลยชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ถึงปี นี้เป็นหลักการทั่วไปนะครับ

พื้นที่เกี่ยวกับเรื่องการส่งค่าคู่ความ จะมีการดำเนินการให้เร็วขึ้นได้หรือไม่ ที่ได้กราบเรียนไปแล้วว่า ก็ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายทั่ว ๆ ไปที่บัญญัติออกมา ประเทศไทยเราถือเดินสายกลาง คือ ให้ความเป็นธรรมแก่ทั้ง ๒ ฝ่าย และมุ่งประโยชน์ให้คดีความได้เสร็จไปด้วยความรวดเร็วและถูกต้องด้วยความยุติธรรมและชอบด้วยกฎหมายนั่นเองครับ

ส่วนการอุทธรณ์ที่ท่านบอกว่าเพิ่มจาก ๒๐,๐๐๐ บาท ควรจะเป็น ๕๐,๐๐๐ บาท ที่ท่านสมาชิกผมขออนุญาตออกนาม คือ คุณวิชัยได้กราบเรียนครับ ผมขอกราบเรียนว่าที่เราเพิ่มจาก ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาทนี้ เราถือว่าเพื่อให้ประชาชนที่เป็นความนั้นได้ใช้สิทธิในอุทธรณ์เพื่อเป็นการคุ้มครองคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ละเอียดถี่ถ้วนหรือให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นที่เรากำหนดไว้ ๕๐,๐๐๐ บาทนี้

เราเห็นว่าสมควรแล้วครับจาก ๒๐,๐๐๐ บาท เพราะจะต้องการ
ประชาชนได้รับความเป็นธรรมมากขึ้นนั่นเองสำหรับการเพิ่มทุนทรัพย์สิน
อุทธรณ์ ซึ่งมีอีกท่านหนึ่งที่มีความเห็นว่ามันสูงนั้นก็ เป็น เรื่องที่อาจจะต้อง
พิจารณาในคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมนั่นเอง เพราะ
เรื่องนี้ทางรัฐบาลจะไม่ขอให้พิจารณา ๓ วาระรวด จะขอให้ทางสภา
ได้โปรดพิจารณาโดยกรรมาธิการในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ต่อไป

อีก เรื่องหนึ่งที่ท่านกรรมาธิการใน เรื่องเกี่ยวกับเรื่องฎีกาว่า
ในการตรวจฎีกาของร่างกฎหมายใหม่ที่เป็นคดีที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์
ได้พิจารณากันมาแล้ว โดยเฉพาะในเรื่องข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่
ในปัจจุบันมีมาก เป็นฎีกาที่ไร้สาระไม่เป็นประโยชน์แก่คดีหรือประโยชน์แก่
ประชาชนทั้งสิ้นเลยทีเดียว เป็นการฎีกาเพื่อง่วงเวลาหรือประวิงเวลาหรือ
คิดว่าอาจจะชนะในชั้นศาลฎีกาได้ หรือคิดว่าศาลฎีกาอาจจะกลับคำพิพากษา
ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ก็ได้ คดีอย่างนี้มีมากมายในปัจจุบันที่ทำให้คดีต้อง
ล่าช้า เพราะว่าคดีที่ขึ้นมาสู่ศาลฎีกาในปีหนึ่ง ๆ นั้น มีเป็นจำนวนมากและ
เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะฉะนั้นเพื่อจะให้คดีต่าง ๆ ได้รับการพิจารณาโดยสะดวก
และรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงได้มีการเสนอร่างกฎหมายนี้ให้ประธานศาลฎีกาตั้ง
รองประธานศาลฎีกาซึ่งมี ๓ คน เป็นผู้พิจารณากลับกรองเสียก่อนว่าคดีนี้
ควรจะได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกาหรือไม่ ถ้าเห็นว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือ
ข้อกฎหมายที่ไม่เป็นประโยชน์อย่างใดทั้งสิ้นคือ เรื่องไร้สาระณะควิบในทาง
กฎหมายก็ให้รองประธานทั้ง ๓ ท่าน เป็นผู้วินิจฉัยอีกทีหนึ่งแต่ที่ท่านนี้
ความเห็นว่ามีการประชุมใหญ่ของศาลฎีกา อาจจะขัดกับในเรื่องที่รอง
ประธานศาลฎีกาทั้ง ๓ คนวินิจฉัย หรือที่รองประธาน ๓ คนวินิจฉัยแล้ว
อาจจะมีความเห็นไม่ตรงกัน อันนี้ก็อาจจะมีการเข้ามาสู่ที่ประชุมใหญ่ได้

LIART

ประธานศาลฎีกาเอง ก็มีอำนาจวินิจฉัยได้ว่าควรจะถือฝ่ายข้างมากหรือ
ข้างไร แต่เราไม่เคยมีความเห็นขัดแย้งกันเลยครับ เพราะถ้ามีการ
ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาแล้วก็ต้องเป็นไปตามนั้นครับ เป็นหลักที่ศาลปฏิบัติกัน
โดยไม่มีข้อขัดแย้งกันเลยตั้งแต่ตั้งศาลขึ้นมา

เพราะฉะนั้นอีกท่านหนึ่ง คือ ผมขออนุญาตออกนาม คือ
นายอรรถวิเชียร โทณิน ที่ท่านได้ตั้งข้อสังเกตในเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐบาลได้
คณะกรรมการปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาเป็นเวลา
๒๐ ปีเศษแล้วก็ยังไม่สำเร็จ อันนี้เจตนาของท่านก็ตรงกับเจตนาของ
องคมนตรีที่จะพยายามเร่งรัดให้การพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่งเป็นไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น และขอทราบเรียนว่าที่
องค์การปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งต้องล่าช้ามาถึง ๒๐
ปี ก็เนื่องจากว่าตัวบทในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น เป็น
หาอย่างสากลซับซ้อนมากในทางปฏิบัติ คดีต่าง ๆ นั้นกฎหมายทุกคนจะ
วุ่นวายมาก ในเรื่องการดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง เป็นเรื่องปัญหาข้อกฎหมายที่ย่างยากทั้งสิ้นแตกต่างจากประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องข้อเท็จจริงแท้ ๆ ปัญหาข้อกฎหมายไม่
มีที่เท่าไร เพราะฉะนั้นคณะกรรมการเองทำที่ทราบก็พยายามพิจารณา
หาทุกอาทิตย์ตลอดมา แล้วก็มีปัญหาโดยที่มีกรรมการที่แต่งตั้งไปแล้วถึง
กรรมการไปหลายท่าน ซึ่งเกือบจะหมดแล้วนะครับต้องมีการแต่งตั้งเพิ่มเติม
เพิ่ม เพราะว่าการต้องการจะให้ เป็นกฎหมายที่สมบูรณ์แบบนานาอารย
ประเทศ นี่ก็เป็นเรื่องที่กระทรวงยุติธรรมจะรีบไปครับ ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้อง
ที่มาสู่ศาลแล้ว ศาลก็ไล่เกลี้ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่งที่มาตรา ๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ
ประนีประนอมยอมความ ซึ่งท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติมีข้อสงสัยว่าไม่ได้
ให้อำนาจศาลในการสอบ การทาลัญญาประนีประนอมยอมความและ

LIRT

ฝึกภาคตามขอมไปนั้น ก็เรียกว่าท่านมีข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์อย่าง
 ที่ให้ความห่วงใย ในเรื่องของการที่ศาลจะฝึกภาคตามขอมตามที่คุ
 ตกลงทำสัญญาประนีประนอมขอมความกันนั้น ผมเห็นว่าในทางปฏิบัติ
 เมื่อศาลไกล่เกลี่ยแล้วที่จะให้คู่ความตกลงขอมความกัน เพื่อที่จะให้ก่อนนี้
 คดีไปไม่ให้เป็นข้อยุ่งยากในคดีค้างอยู่ในโรงศาล ศาลจะให้คู่ความที่
 ตกลงประนีประนอมขอมความกันได้ ทำสัญญา เรียกว่าสัญญาขอมความ
 ต่อหน้าศาลหรือถ้าทำนอกศาล ศาลก็จะเรียกคู่ความมาทั้ง ๒ ฝ่าย
 มาสอบถามที่หน้าบัลลังก์ว่าจะตกลงทำสัญญาอย่างนี้จริงหรือไม่ ถ้าคู่ความ
 ทั้ง ๒ ฝ่ายตกลงยืนยันศาลจึงจะฝึกภาคตามขอมเป็นเช่นนั้น นี่เป็นหลัก
 ปฏิบัติทั่วไป เพราะฉะนั้นคดีที่ศาลฝึกภาคตามขอมเกือบจะเรียกว่าข้อ
 ทั้งข้อไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในภายหลัง ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับ
 เรื่องการซื้อชายที่ดินต่าง ๆ นั้น นั้นเป็นเรื่องภายนอกครับ แต่ว่า
 กระทรวงยุติธรรมเองในปัจจุบัน ได้มีนโยบายในการที่จะให้คดีไปสู่ศาล
 น้อยลง โดยให้มีการตั้งอนุญาโตตุลาการนอกศาล ตามประมวลกฎหมายวิ
 พิจารณ์ความแห่งมาตรา ๓๒๐ นั้นเองที่จะให้การพิจารณาไม่ต้องเสียเวลา
 ในการพิจารณาให้คู่ความตกลงกันแล้ว ไม่ต้องมาฟ้องศาล โดยการทำสัญญา
 ประนีประนอมขอมความ และถ้าไม่มีอนุญาโตตุลาการ กระทรวงยุติธรรม
 ก็ได้เสนอให้ตั้งผู้ฝึกภาคฯ ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการบำนาญและตุลาการเป็น
 อนุญาโตตุลาการ ซึ่งก็เชื่อว่าจะทำให้การพิจารณาในโรงศาลโดยเฉพาะ
 คดีแพ่งได้เสร็จไปด้วยความรวดเร็วยิ่งขึ้น และต้องขอขอบพระคุณที่ท่านได้
 กรุณาพูดถึงดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ ๓.๕ เปอร์เซ็นต์ ที่ผมยังไม่ได้ตอบนะครับ
 ขอกราบเรียนว่า ตามมาตรา ๗ และมาตรา ๓๒๔ แห่งประมวลกฎหมาย
 แห่งแพ่งและพาณิชย์นี้เกี่ยวข้องกัน สำหรับมาตรา ๗ นั้น เป็นเรื่องที่ให้มีการ

ดอกเบ๊ย ถ้าไม่มีนิติกรรมสัญญาหรือมีกฎหมายบัญญัติบังคับไว้ก็ เรียกได้ ร้อยละ ๗ ครั้ง ถ้ามีสัญญากำหนดตกลงกันไว้ก็ เรียกได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ส่วนมาตรา ๒๒๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น เป็น ที่ถูกหนีคดีบังคับ และกฎหมายกำหนดให้ เรียกดอกเบ๊ยได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ แต่ถ้ามีสัญญาโดยนิติกรรมอะไรก็แล้วแต่ หรือมีกฎหมายบัญญัติให้ก็ ได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี นี้ก็เป็นอัตราที่ค่อนข้างจะสูงเหมือนกันแต่ ผู้ที่เสนอร่างกฎหมายมานี้ เป็น เรื่องที่ศาลก็เห็นใจฝ่ายจำเลยเป็น เมามาก แต่ถ้าจำเลยเกเรพยายามประวิงความ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีข้อต่อสู้ที่จะ ง่ายจริงก็ เขาได้ โดยเขามีพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุอย่างแน่นนอนแล้ว กรณีเช่นนี้พยายามประวิงความว่าป่วยบ้าง รต่าง ๆ ไม่ว่าจะโดยคู่ความ หรือทนายความก็ตาม ก็จำ เป็นจะต้องให้ ศาลจริงก็ เขามักในการที่เขาจะให้ศาลบังคับให้จำเลยจ่ายดอกเบ๊ยสูงขึ้น ร้อยละ ๗ ครั้งต่อปี เป็นร้อยละ ๑๕ ต่อปี ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้ หมาย หรือคณะรัฐมนตรีได้กรุณาพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการเหมาะสม เรื่องของการเรียกดอกเบ๊ยในสมัยปัจจุบัน เพราะจำเลยสามารถที่จะ ระวังความและไปหาเงินทางอื่น ในการที่ต้องส่งใช้เงินต้นหรือเงินตาม กที่ตนผิดนัดอะไรต่าง ๆ ได้มากกว่าก็มีนะครับ เพราะฉะนั้นศาลก็เดิน กลางให้เรียกได้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี ในเมื่อจำเลยประวิงความ ำเลยไม่ประวิงความจำเลยต้องเป็นฝ่ายผิดสัญญา ก็แน่ชัดไปก็เสียเพียง ๗ ครั้ง นี้เราก็มองว่าเป็นขรรคมอย่างยิ่งแล้ว ขอกราบขอบคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณวิชัย เชิญครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : ท่านประธานครับ ขออีกนิดเดียว หมดอยากจะทำขอขอบคุณท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ซึ่งได้ให้คำอธิบายทำให้ข้อกังวลของผมลดลงไปได้บ้าง แต่ก็ยังอยาก
 ขอสิ่งถัดมา กรณีจะส่งคำคู่ความให้กับจำเลยซึ่งอยู่ต่างประเทศนั้น ภา
 ให้เป็นหน้าที่ของโจทก์ เพื่อจะได้แน่นอนว่าจำเลยนั้นจะได้รับหมายไว้
 และก็สามารถจะแก้คดีได้ อันนี้ก็ฝากไว้ในชั้นกรรมาธิการ มีประเด็น
 ผมได้เขียนเสนอไว้ แต่ทางท่านรัฐมนตรียังไม่ได้ชี้แจงคือ เรื่องการ
 ประเด็นสำคัญของกฎหมายเดิมออกไปในหลายประเด็น มีประเด็นหนึ่งซึ่ง
 ผมอยากจะยกขึ้นมา ก็คือกรณีในมาตรา ๗ (๘) ของเดิม ซึ่งเป็นเรื่อง
 เกี่ยวกับการที่คู่สัญญาได้ตกลงกันว่าบรรดาข้อพิพาทซึ่งเกิดขึ้นแล้วก็ดี หรือ
 จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ดี ให้ขึ้นกับศาลขึ้นต้นศาลใดศาลหนึ่งที่กำหนดไว้ โดย
 อาจจะเป็นศาลซึ่งคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลนั้น หรือ
 มูลคดีของเรื่องได้เกิดขึ้นในเขตศาลนั้น หรือที่ทรัพย์สินที่พิพาทซึ่งตั้งอยู่
 ภายในเขตศาลนั้น ซึ่งกรณีนี้คู่ความตกลงกันอย่างนี้ร่างของรัฐบาลนั้นได้คิด
 ประเด็นนี้ออกไป ซึ่งผมเห็นว่าในทางธุรกิจนั้นประเด็นนี้ยังเป็นเรื่องที่
 น่าสนใจและเป็นเรื่องที่สำคัญ ทำให้การฟ้องร้องต่อศาลการแก้คดีในศาล
 นั้นเป็นไปโดยรวดเร็ว เพราะทรัพย์สินอาจจะอยู่ต่างจังหวัด เช่น อยู่
 แม่ฮ่องสอน อยู่เชียงใหม่ แต่ว่าโจทก์จำเลยนั้นอาจจะอยู่ในกรุงเทพ
 มหานคร การฟ้องร้องในศาลซึ่งเขากำหนดเอาไว้ นั้นเป็นการสะดวกแก่
 ทั้ง ๒ ฝ่าย น่าจะเป็นประโยชน์ ซึ่งในเรื่องนี้ผมอยากจะขอเขียน
 เสนอว่า น่าจะนำประเด็นนี้มาคงไว้อยู่ในร่างกฎหมายที่จะเสนอแก้ไขนี้
 ด้วย ขอพบพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)

กราบเรียนท่านประธานสภา และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ตามที่ท่านสมาชิก

LIRT

ผมขออนุญาตออกนาม คุณวิชัย ได้กรุณาอภิปรายเกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗ (๕) ที่มีบัญญัติว่าถ้าได้มีการตกลงกันไว้ เป็นหนังสือคู่สัญญา ได้ยินยอมกันว่าบรรดาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นแล้วก็ดี หรือข้อพิพาทที่อาจจะเกิดขึ้นก็ดี ให้คู่ความตกลงไปฟ้องยังศาลใดศาลหนึ่งตามที่ตกลงกัน และไม่อยู่ในร่างที่รัฐมนตรีเสนอนั้น ผมเห็นว่าความคิดเห็นของคุณวิชัยนั้น เป็นการถูกต้องครับ เพราะเป็นเรื่องที่เป็นสิทธิ เป็นเรื่องกฎหมายบัญญัติให้สิทธิแก่คู่ความ หรือบุคคลทั่วไปที่ตกลงกันล่วงหน้า เพราะเป็นเรื่องคดีแพ่งว่าจะส่งไปฟ้องที่ศาลไหน อันนี้ก็แล้วแต่ความสะดวกของเขาก็คงหนึ่ง เพราะฉะนั้นอันนี้อาจจะพูดกันได้ในคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมต่อไป ก็ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ต่อไปนี้ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า ที่ประชุมนี้เห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ สมาชิกท่านใดเห็นสมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สมาชิกท่านใดเห็นว่าไม่สมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีนะครับ ที่ประชุมเห็นสมควรรับหลักการ คณะกรรมการครับ ท่านรัฐมนตรี

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :
คณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คณะรัฐมนตรีหรือ
คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมพิจารณา
กำหนดการแปรญัตติครับ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)
ตามข้อบังคับ ๗ วันครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ๗ วัน ตามข้อบังคับ
ขอบคุณครับ

ต่อไป ๕.๒ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๕) เพื่อเพิ่มอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาคณะเดียวในศาลชั้นต้น ให้มีอำนาจทั้งพิจารณาและพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๖) เพื่อเพิ่มอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาคณะเดียวในศาลชั้นต้น ให้มีอำนาจพิจารณาแต่ไม่มีอำนาจพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เกินกว่าสี่หมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

เหตุผล

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานาน กำหนดทุนทรัพย์ในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาคณะเดียวไว้ค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้พิพากษาคณะเดียวไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์สูงกว่าที่กำหนดไว้ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว จึงสมควรแก้ไขอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาคณะเดียวในศาลชั้นต้นให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

(๑) ทำการไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดค่าจ้าง หรือค่าชดเชยที่ขึ้นต่อ
 าลในคดีแพ่ง

(๒) ทำการไต่สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งในคดีอาญา

(๓) ทำการไต่สวนและมีคำสั่งในการขึ้นสู่ตรพพิคศน ตาม
 ระมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(๔) นิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง ซึ่งราคาทรัพย์สินที่นิพาทหรือ
 านวนเงินที่ฟ้องไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๕) นิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่
 ฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือ
 ้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้จะลงโทษจำคุกเกินหกเดือนหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท
 หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสอง
 ่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้

(๖) นิจารณาคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่นิพาท หรือจำนวนเงิน
 ฟ้องเกินสี่หมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษ
 ่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกเกินสามปีแต่ไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับ
 ่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในคดีที่ผู้พิพากษาคคนเดียวมีแต่เพียงอำนาจพิจารณาไม่มีอำนาจ
 พากษาคตาม (๕) หรือ (๖) เมื่อจะพิพากษาคดีจะต้องมีผู้พิพากษาอีกอย่าง
 ึ้นคนหนึ่งตรวจสำนวนและลงลายมือชื่อในคำพิพากษา เป็นองค์คณะด้วย”

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคณะรัฐมนตรี
 นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)
 กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ
 กระผมในนามของคณะรัฐมนตรี ขอกราบเรียนต่อที่ประชุมว่า เมื่อมีการ
 เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยสภากรรณารับหลักการไปแล้ว ซึ่งมี
 การปรับปรุงวิธีพิจารณาคดีมโนสำเภา และคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่กำหนดให้คดีที่มี
 จำนวนทุนทรัพย์ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท เป็นคดีมโนสำเภาและเป็นคดีไม่มี
 ข้อยุ่งยาก ซึ่งจะเป็คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของผู้พิพากษา
 เดียวหรือคนเดียวแล้ว จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้
 สอดคล้องกัน คณะรัฐมนตรีจึงขอประทาน เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
 เพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งมี
 หลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๒ (๘) เพื่อเพิ่มอำนาจพิจารณา
 พิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ให้มีอำนาจทั้งพิจารณา
 และพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสี่หมื่นบาท

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ (๖) เพื่อเพิ่มอำนาจพิจารณา
 คดีแพ่งของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น ให้มีอำนาจพิจารณาแต่ไม่มี
 อำนาจพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์เกินกว่าสี่หมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

LIRT

เหตุผล

โดยที่พระบรมมณูศาลยุติธรรมได้ประกาศใช้มาเป็นเวลานาน กำหนดทุนทรัพย์ในการนิยามาฬิกาภาคตีแผ่งของผู้นิยามาฬิกาคนเดียวไว้ น้อยกว่า ทำให้ผู้นิยามาฬิกาคนเดียวหรือนายเดียวไม่สามารถนิยามาฬิกาภาคตีแผ่งที่มีทุนทรัพย์สูงกว่าที่กำหนดไว้ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะ เศรษฐกิจในปัจจุบันและให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยรวดเร็ว จึงสมควร ให้อำนาจในการนิยามาฬิกาภาคตีแผ่งของผู้นิยามาฬิกาคนเดียวในศาลชั้น ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ ขอขอบคุณ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีท่านสมาชิกอภิปรายเพิ่มเติม ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า ที่ประชุมนี้เห็นสมควรรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนมาก)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สมาชิกท่านใดเห็นว่าไม่สมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีนะครับ ที่ประชุมนี้เห็นสมควรรับหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการครับ รัฐมนตรี

นายประกาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :
ผู้บริหารและการยุติธรรมครับ

LIRT

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คณะรัฐมนตรีขอ
 คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมพิจารณา
 กำหนดการแปรญัตติครับ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)
 กำหนดการแปรญัตติตามข้อบังคับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครับ ๗ วันตามข้อบังคับ
 ขอขอบคุณครับ

๕.๓ ร่างพระราชบัญญัติโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม
 ตำบลนลล อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ.
 (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

นร ๐๒๐๓/๒๓๒๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม.๑๐๓๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลา
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ.

ทราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาผลมติ ให้เสนอร่างพระราช-
บัญญัติโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัด
ระยอง ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึก
ถ้อยแถลงและเหตุผลมาเพื่อขอได้โปรดนำ เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา
พร้อมอนุกรรมการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๕ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ)

อานันท์ ปันยารชุน

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติโอนที่วัด
วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลตา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
ให้แก่กองทัพเรือ
พ.ศ.

๑. เมื่อปี ๒๕๐๘ กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้กำหนดความ
ต้องการที่ดินประมาณ ๓๐,๕๐๐ ไร่ เพื่อความจำเป็นในการป้องกันประเทศ
บริเวณตำบลลูตะเกา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง แต่ที่ดินที่ทาง
ราชการมีอยู่และจัดซื้อไว้ไม่เพียงพออีกประมาณ ๕,๙๐๐ ไร่
เนื่องจากพระราชบัญญัติบางรายไม่ยอมขายทางราชการจึงได้ออกพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตที่ดินที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดชลบุรี และอำเภอ
เมืองระยอง จังหวัดระยอง เมื่อปี ๒๕๐๙ และต่อมาได้ออกพระราชบัญญัติ
เวนคืนทั้งสิ้น จำนวน ๒๓๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๕,๘๒๐ ไร่

๒. ที่ดินวันศรีสำเภวนาราม มีเนื้อที่ ๕๙ ไร่ ๕๕ ตารางวา
ไม่ใช้ที่ดินเวนคืน เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นที่วัดหรือที่ธรรมสังฆ์ แต่ที่ดิน
ของวัดศรีสำเภวนารามอยู่ในอาณาบริเวณพื้นที่ ที่กองทัพเรือมีความจำเป็น
ต้องใช้พื้นที่ในการก่อสร้างสนามบินด้วย ซึ่งคณะกรรมการอนนรช
บ้านลูตะเกามีผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นประธาน ได้ดำเนินการย้ายวัด
ศรีสำเภวนารามไปก่อสร้างให้ใหม่ในที่ดินที่กองบัญชาการทหารสูงสุดจัดซื้อ
ไว้และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้งเป็นวัดในพระพุทธศาสนา ชื่อว่า
"วัดคลองทราย" ต่อมาทางวัดศรีสำเภวนารามได้เสนอขอรับค่าพาณิชยกรรม
จากกองทัพเรือ เป็นเงิน ๓๕๘,๘๒๕.- บาท (สามแสนห้าหมื่นสี่พันแปดร้อย
ยี่สิบห้าบาทถ้วน) ซึ่งกองทัพเรือได้ประสานกับกรมการศาสนาแล้วทราบว่

LIRT

กรมพระราชวังบวรวิเศษวังใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติ
 ส่งสงฆ์ กำหนดว่า "ที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์จะโอนแก่กันได้ แต่โดยพระราช-
 บัญญัติ เท่านั้น" จึงไม่สามารถซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
 กรมการศาสนาจึงได้ เสนอ เรื่อง ให้มหาเถรสมาคม ซึ่งมหาเถรสมาคม
 วิจารณ์แล้วมีมติไม่ขัดข้อง และให้กองทัพเรือ นำเงินค่าพาติกรรมดังกล่าว
 ไปจ่ายที่จังหวัดระยอง ในนามผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เป็นผู้รับแทนวัด
 กองทัพเรือได้จ่ายเงินค่าพาติกรรมเรียบร้อยแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

๓. ที่ดินวัดศรีสำเภวนาราม ตามข้อ ๒ ปัจจุบันกองทัพเรือ
 ได้ครอบครองและเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว โดยได้ดำเนินการ
 ก่อสร้างใช้เป็นที่ตั้งหน่วยของกองการบินทหารเรือ กองเรือยุทธการ
 กองทัพเรือ และได้ล้อมรั้วเรียบร้อยแล้ว อนึ่ง จากการตรวจสอบแล้วทราบ
 เหตุที่วัดศรีสำเภวนารามไม่มีชื่อต่อท้ายพระราชบัญญัติ เนื่องจากเป็น
 ดินตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไม่ได้เวนคืนด้วย แต่
 เนื่องจากกองทัพเรือได้จ่ายเงินค่าพาติกรรม รวมทั้งได้สร้างวัดให้ใหม่
 พร้อมทั้งกองทัพเรือได้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์แล้ว ดังนั้น เพื่อให้เป็น
 ไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงมีความจำเป็นต้องออก
 พระราชบัญญัติโอนที่ดินวัด วัดศรีสำเภวนาราม ให้แก่กองทัพเรือให้ถูกต้อง
 เป็น

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติโอนที่วัด

วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

ให้แก่กองทัพเรือ

พ.ศ.

หลักการ

โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง
จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ

เหตุผล

เนื่องจากกองทัพเรือจะต้องใช้ดิน ในท้องที่อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี และอำเภอบ้านฉาง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
เพื่อการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศโดยตรง และได้ทำการสำรวจแล้ว
ปรากฏว่า แนวเขตที่ดินที่จะต้องใช้นี้ ถูกที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม
ตำบลพลลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๘๕ ไร่ ๕๕
ตารางวา ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) ทะเบียน เลข
๑๘ หน้า ๑๑๐ กองทัพอากาศได้ติดต่อกับกรมศาสนาเพื่อขอโอนที่วัดดังกล่าว
ให้แก่กองทัพเรือ ซึ่งกรมศาสนาได้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาแล้ว
ไม่ขัดข้องและกองทัพเรือได้ชำระค่าภาคการเป็นค่าทดแทนแล้ว สมควร
โอนที่วัดดังกล่าวให้แก่กองทัพเรือ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ บัญญัติว่าที่วัดและที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็
แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

ร่าง

พระราชบัญญัติ

โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม

ตำบลพลลา อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง

ให้แก่กองทัพเรือ

พ.ศ.

.....

.....
 โดยที่เป็นการสมควรโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลลา
 อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ

.....
 มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโอนที่วัด
 ศรีสำเภวนาราม ตำบลพลลา อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง ให้แก่
 กองทัพเรือ พ.ศ."

.....
 มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบล
อำเภอบ้านยาง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๕๙ ไร่ ๕๕ ตารางวา
ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่กองทัพเรือ

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษา
ตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคณะรัฐมนตรีรับ
พลเอก วิมล วงศ์วานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม) : กราบเรียนประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ท่านสมาชิกที่
เคารพ กระผม พลเอก วิมล วงศ์วานิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม
ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ.
คือที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามธรรมเนียมการปกครองราช-
อาณาจักร นุทธศักราช ๒๕๓๘ โดยมีหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

หลักการ

โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลา อำเภอบ้านฉาง
จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ

เหตุผล

เนื่องจากกองทัพเรือจะต้องใช้ที่ดิน ในท้องที่อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี และอำเภอบ้านฉาง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เพื่อ
การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศโดยตรง และได้ทำการสำรวจแล้ว
ปรากฏว่า แนวเขตที่ดินที่จะต้องใช้ที่วัดวัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลา
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๕๙ ไร่ ๕๕ ตารางวา
ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) ทะเบียนเลข ๑๕ หน้า
๑๐ กองทัพเรือจึงได้ติดต่อกับกรมการศาสนา เพื่อขอโอนที่วัดดังกล่าว

LIART

ให้แก่องค์กัณฑ์เรือ ซึ่งกรมการศาสนาได้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาแล้ว
ไม่ขัดข้อง และองค์กัณฑ์เรือได้ชำระค่าอาติกรรมเป็นค่าทดแทนแล้ว รวมทั้ง
สร้างวัดให้ใหม่เรียบร้อยแล้ว สมควรโอนที่วัดดังกล่าวให้แก่องค์กัณฑ์เรือ แต่
เนื่องจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พุทธศักราช ๒๕๐๕ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า
ที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์จะโอนกรรมสิทธิ์ได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีท่านสมาชิกอภิปราย
นะครับ ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า ที่ประชุมเห็นสมควรรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรรับหลักการ โปรด
ยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ท่านผู้ใดเห็นสมควรไม่รับ
หลักการโปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีนะครับ ที่ประชุม
เห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการ
ทำนุรัฐมนตรี

พลเอก วิมล วงศ์วานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
กลาโหม) : ทางรัฐบาลขอเสนอคณะกรรมการเต็มสภา

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คณะรัฐมนตรีเสนอ
พิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา พิจารณารวดเดียว ต. วาระ ไม่มี
ท่านผู้ใดขัดข้องนะครับ เชิญเลขาธิการรัฐสภาดำเนินการครับ

LIRT

นายไพศิษฐ์ ฉิมฉนกุล (เลขาธิการรัฐสภา) :

"ร่าง

พระราชบัญญัติ

โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม

ตำบลพลลา อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง

ให้แก่กองทัพเรือ

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....
 วัตถุประสงค์เป็นการสมควรโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบล
 พลา อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ

.....

.....
 มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโอนที่วัด
 วัดศรีสำเภวนาราม ตำบลพลลา อำเภอบ้านดง จังหวัดระยอง ให้
 ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ.

.....
 มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

LIRT

มาตรา ๓ ให้โอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบล
อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เนื้อที่ประมาณ ๕๙ ไร่ ๕๕ ตารางวา
ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้แก่กองทัพเรือ

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

.....

....."

แผนที่ท้ายพระราชบัญญัติโอนที่วัด วัดศรีสำเภวนาราม ตำบล
ปลา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ให้แก่กองทัพเรือ พ.ศ.
มาตราส่วน ๑ : ๕,๐๐๐

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ครั้น จบการพิจารณาใน
วาระที่ ๒ ต่อไปนี้เป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓ ผมจะขอมติต่อที่ประชุมว่า
สมาชิกท่านใดเห็นสมควรให้ประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย
ได้ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนมาก)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สมาชิกท่านใดเห็นว่าไม่
สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีนะครับ ขอขอบคุณครับ
ต่อไป ๕.๕ ร่างพระราชบัญญัติ เลือครุษข้าราชการตุลาการ
และตะโตะยติธรรม พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

(สำเนา)

นร ๐๒๐๓/๓๓๒๖

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเลือกดยุชข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ
 พ.ศ.

ทราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ซึ่งส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราช
 บัญญัติเลือกดยุชข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ พ.ศ. ต่อ
 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยบันทึก
 อภิปรายและเหตุผล มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 พิจารณาตามวาระตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๕ ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อานันท์ ปันยารชุน

(นายอานันท์ ปันยารชุน)

นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติ เลือครุชข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรม

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยเลือครุชข้าราชการตุลาการและตะโตะ
ยุติธรรม

เหตุผล

โดยที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้ผู้พิพากษาคือข้าราชการตุลาการ
ทุกชั้นที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเลือครุชเนติบัณฑิต ในเวลาชั้นบัลลังก์พิจารณา
พิพากษาคดี แต่หาได้มีกฎหมายกำหนดให้มีเลือครุชข้าราชการตุลาการ
โดยเฉพาะ และกำหนดให้ข้าราชการตุลาการสวมเลือครุชดังกล่าวในเวลา
ชั้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดีไม่และโดยที่ตะโตะยุติธรรม เป็นผู้มีส่วน
หน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เช่น เลือ
กับข้าราชการตุลาการ แต่ก็ยังไม่มีความหมายกำหนดให้มีเลือครุชตะโตะ
ยุติธรรม และกำหนดให้ตะโตะยุติธรรมสวมเลือครุชดังกล่าวในเวลาชั้น
บัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดี สมควรกำหนดให้มีกฎหมายกำหนดให้มีเลือครุช
ข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรม และกำหนดให้ข้าราชการตุลาการ
และตะโตะยุติธรรมสวมเลือครุชดังกล่าว ในเวลาชั้นบัลลังก์พิจารณา
พิพากษาคดี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

LIRT

ร่าง

พระราชบัญญัติ

เลือกสรรข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ

พ.ศ.

.....

.....
 โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยเลือกสรรข้าราชการ
 คณะตุลาการ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติเลือกสรร
 ข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบ
 วันแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการ
พระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้
บังคับได้

.....

.....

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ขอเชิญคณะรัฐมนตรี

นายประกาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)

กราบเรียนท่านประธานสภา และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ โดยที่ในปัจจุบัน
ข้าราชการตุลาการหรือที่เรียกว่า ผู้พิพากษาและพนักงานอัยการ รวมทั้ง
ทนายความต่างก็สวมเสื้อครุยเนติบัณฑิต ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลเหมือนกัน
ทั้งในการที่ว่าต่างแก้ต่างของพนักงานอัยการ และทนายความ รวมทั้ง
ผู้พิพากษาในการออกนั่งพิจารณาคดีพิพากษาบรรดาคดี ทำให้ประชาชนและ
ชาวต่างประเทศเกิดความสับสนวิต หรือเกิดความสับสน และอาจจะ
การแอบอ้างแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่มีขอบ ซึ่งเป็นการเสียหายแก่
ทางราชการโดยทั่วไป และยิ่งกว่านั้นคณะตุลาการที่มีฐานะเป็น
ผู้พิพากษา กฎหมายอิสลามที่มีบัญญัติให้การพิจารณาใน ๘ จังหวัดภาคใต้
คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และจังหวัดสตูล ซึ่งคู่ความเป็น
ชาวไทยมุสลิมที่พิพาทกัน เรื่องกฎหมายลักษณะครอบครัว และลักษณะมรดก
๒ อย่างนี้เท่านั้น ซึ่งถ้าพิพาทกันในศาลที่ตั้งอยู่ในเขต ๘ จังหวัดภาคใต้
ก็ต้องพิจารณาโดยใช้กฎหมายอิสลามตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ เพราะฉะนั้น
โดยที่คณะตุลาการส่วนมากไม่ได้บัญญัติกฎหมายไทยไม่มีเสื้อครุยที่จะสวม
ในเวลาออกนั่งพิจารณาร่วมกับผู้พิพากษาประจำ เนื่องจากไม่ได้เป็น
สมาชิกของเนติบัณฑิตยสภา ก็ทำให้ประชาชนเข้าใจสถานภาพของคณะ
ตุลาการผิดเพี้ยนไปได้อย่างหนึ่ง จึงนับว่าเป็นปัญหาที่ทางศาลประสบอยู่
เป็นประจำ จึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขปัญหาดัง
กล่าวให้หมดไป เพราะฉะนั้นคณะรัฐมนตรีจึงขอประธานเสนอว่า
พระราชบัญญัติเสื้อครุยข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการ พ.ศ.
โดยมีหลักการและเหตุผล

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยเสด็จครุฑข้าราชการตุลาการ และคณะตุ้

ติธรรม

เหตุผล

โดยที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้ผู้พิพากษา คือ ข้าราชการ
ตุลาการทุกชั้น ที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเสด็จครุฑเนติบัณฑิตในเวลาขึ้นบัลลังก์
พิจารณาพิพากษาคดี แต่หาได้มีกฎหมายกำหนดให้มีเสด็จครุฑข้าราชการ
ตุลาการโดยเฉพาะ และกำหนดให้ข้าราชการตุลาการสวมเสด็จครุ
ฑดังกล่าวในเวลาขึ้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดีไม่ และโดยที่คณะตุ้ติยุติธรรม
เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดี ในพระปรมาภิไธย
ระมหากษัตริย์เช่นเดียวกับข้าราชการตุลาการ แต่ก็ยังไม่มีกฎหมายกำหนด
ให้มีเสด็จครุฑคณะตุ้ติยุติธรรม และกำหนดให้คณะตุ้ติยุติธรรมสวมเสด็จครุ
ฑดังกล่าวในเวลาขึ้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดี สมควรกำหนดให้มีกฎหมาย
กำหนดให้มีเสด็จครุฑข้าราชการตุลาการและคณะตุ้ติยุติธรรม และกำหนดให้
ข้าราชการตุลาการและคณะตุ้ติยุติธรรมสวมเสด็จครุฑดังกล่าว ในเวลาขึ้น
บัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดี จึงจำ เป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น

ขอพระคณเดริบ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านสมาชิกอภิปราย

ขอเดริบ เชิญอาจารย์ธรรมนฤคเดริบ

นายธรรมนฤคเดริบ : ขอพระคณเดริบ ท่านประธาน

การณ กระทบ ธรรมนฤคเดริบ ก่อนอื่นกระทบขอกราบเรียน คือตามท
ี่กล่าวได้แถลงมานั้น กระทบเห็นด้วยทุกประการที่ควรจะต้องมีเสด็จครุ
ฑให้ผู้พิพากษาและคณะตุ้ติยุติธรรม เพราะว่ากระทบเองก็เคยผ่าน

LIRT

ประสบการณ์ที่ทำงานรัฐมนตรีได้กรุณาชี้แจง เมื่อสักครู่นี้ คือบางครั้งก็ได้เห็น
 ทนายความไปขอขมี้เสื้อผู้พิพากษาที่ยังไม่ได้ขึ้นบัลลังก์มาใส่ เพราะเหตุ
 ลืมเอามา ทำให้มองไปในแง่ที่อาจจะรู้สึกไม่ได้รับความสะดวกสบายก็ได้ ผู้
 คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้เห็นทนายของอีกฝ่ายหนึ่งไปขมี้เสื้อของผู้พิพากษาใส่
 อันนี้รู้สึกกระเทือนกันอยู่มาก ผมก็เห็นความจำเป็นที่รัฐบาลได้เล็งเห็น
 ความบกพร่องอันนี้และได้แก้ไข อย่างไรก็ตามผมขออาจจะกราบเรียนถาม
 ในเรื่องหลักการอันนี้แท้ ๆ คือ ต้องการเห็นเสื้อครุยให้เป็นที่สมศักดิ์ศรี
 แก่ผู้พิพากษา ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในพระปรมาภิไธยฯ ตามรัฐธรรมนูญ
 การปกครองแผ่นดินมาตรา ๗๙ ที่ว่าผู้พิพากษามีอิสระในการพิจารณาค
 ษณาหรือคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือว่าความจริงนั้นถ้าตามตัวอักษร
 นั้นกลายเป็นว่า จะต้องมีการหมายว่าด้วยเสื้อครุยข้าราชการตุลาการ
 ซึ่งอันนี้ถ้าความจริงมองเผิน ๆ แล้ว ก็รู้สึกว่าจะเป็นเรื่องเดียวกัน
 คือ ข้าราชการตุลาการก็คือผู้ที่จะเป็นผู้พิพากษา หรือผู้พิพากษาก็คือ
 ข้าราชการตุลาการทุกชั้น แต่ถ้าโดยทางปฏิบัติแท้จริงแล้วไม่เหมือนกัน อันนี้
 อย่างข้าราชการของทบวงมหาวิทยาลัยอย่างครูบาอาจารย์ที่เป็นข้าราชการ
 เขามีเครื่องแบบปกติของข้าราชการพลเรือน เหมือนกับข้าราชการ
 พลเรือนอื่น แต่ว่าในเวลาพิธีสำคัญ ๆ หรือวันพิธี เช่น พิธีพระราชทาน
 ปริญญา ครูบาอาจารย์พวกนี้จะมีเสื้อครุยของอาจารย์ หรือของคณะ
 ต่างหากไว้ใส่เพื่อให้สมศักดิ์ศรี เสื้อครุยอันนี้ไม่ได้เป็นเสื้อครุยสำหรับ
 ข้าราชการธรรมดาที่อยู่ในมหาวิทยาลัย แต่ว่าต้องเป็นอาจารย์และใน
 เวลาเดียวกันอาจจะไม่ใช่อาจารย์ที่มาจากข้าราชการก็ได้ จะเป็นอาจารย์
 มาจากผู้ทรงคุณวุฒิอื่นก็ได้ เพราะฉะนั้นในความหมายอันนี้กระผมคิดว่า
 เพื่อให้สมศักดิ์ศรี และให้เป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญ คือ แบ่งแยก
 ออกจากชิปโดยเป็น ๓ ฝ่าย มีผู้พิพากษา และในพระปรมาภิไธย

LIRT

อกด้วยอำนาจทางศาล เพราะฉะนั้นเราจะมีสื่อครูสำหรับผู้นิพนธ์ภา
 ราชการจะเน้นลงไปอย่างนั้นมากกว่า มากกว่าที่จะใช้คำว่า สื่อครู
 ราชการตุลาการ เพราะว่าข้าราชการตุลาการนั้นก็หมายถึงข้าราชการ
 ตุลาการที่เป็นผู้นิพนธ์ฯ ซึ่งเวลาเดินอยู่ข้างล่างก็เป็นข้าราชการตุลาการ
 ถ้าเราให้มีสื่อครูใส่ก็ดูอย่างไรอยู่ เราควรจะให้ใส่เฉพาะเวลาที่ขึ้น
 บัลลังก์ และก็ เป็นสื่อครูที่จะต้องสร้างขึ้นให้สมศักดิ์ศรีจริง ๆ สำหรับ
 ผู้นิพนธ์ฯ เพื่อให้สมศักดิ์ศรีแล้วมีความศักดิ์สิทธิ์เหมือนอย่างต่างประเทศ
 ถึงแม้แต่หมวกเขาก็ต้องใส่เวลาขึ้นศาล หรือขุนนางผู้ใหญ่ เขามีหมวกประจำ
 ตำแหน่ง เขา หรือทางศาสนาเขา เช่น คาตันัล หรือ โป๊ป เขามี
 หมวกประจำตำแหน่งเขา ไม่ได้หมายความว่าหมวกของค้ำให้หมวกเหล่านั้น
 ด้ หรือคาตันัลเหล่านั้นจะใส่หมวกเหล่านั้นในแง่ที่เป็นพระธรรมค้ำไม่ได้
 เพราะฉะนั้นอันนี้ผมอยากจะขอความแน่ใจว่า สื่อครูอันนี้สำหรับข้าราชการ
 ตุลาการ หรือสำหรับผู้นิพนธ์ฯกันแน่ ถ้าเป็นผู้นิพนธ์ฯ กระผมจะขอ
 ประทัดกันก็ได้ไหม เช่นว่าหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วย สื่อครูข้าราชการ
 ตุลาการและคณะตุลาการฯ ถ้าจะแปรญัติดี เป็นว่าให้มีกฎหมายว่าด้วย
 สื่อครูผู้นิพนธ์ฯ จะผิดหลักการไหมเพราะกระผมมองเห็นแล้วว่าควรจะ
 อกแก่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าอ่านประกอบคำว่าคณะตุลาการ คณะ
 ตุลาการก็เป็นตำแหน่งผู้นิพนธ์ฯทางภาคใต้ ซึ่งหมายความว่าต้องให้
 ข้าราชการที่เขามัคสมบัคิครบถ้วน และนั่งพิจารณาในศาลในคดีอย่างที่ทำ
 สมมติได้ขอขบายมา ทางภาคใต้ซึ่งเรากลัวว่าเป็นเขตซึ่งต้องได้รับการ
 ารณาเป็นพิเศษ เป็นมานานแล้ว แล้วเดี๋ยวนี้ก็ยังคงใช้ระบบนี้อยู่
 ะตุลาการก็คือผู้นิพนธ์ฯ คือข้าราชการตุลาการด้วย
 หมือนกัน แต่ว่าเมื่อเขาขึ้นบัลลังก์เขาตัดสินใจคดีของเขา เขาเป็น

LIRT

ผู้พิพากษา แต่เขาใช้คำว่า คณะตุลาการ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้
 เลือครุยอันนี้ก็สัมพันธ์ศรีของเขา คือ ให้ชาวมุสลิมที่มีหน้าที่จะตัดสิน
 พวก เขาและชั้นบัลลังก์มามีชื่อว่าคณะตุลาการ มีตำแหน่งคณะตุลาการ
 เป็นผู้พิพากษา แต่ในเวลาเดียวกันเขาก็เป็นข้าราชการตุลาการ เพราะฉะนั้น
 เลือครุยสำหรับคณะตุลาการ ไม่ใช่เลือครุยข้าราชการตุลาการมุสลิม
 ภาคใต้ ดังนั้นกรณีนี้ถ้ามาเป็นข้าราชการตุลาการของไทยเรา แล้ว
 เลือครุยตามธรรมเนียมการปกครองก็มีคำว่าผู้พิพากษา ไม่มีคำว่าข้าราชการ
 ตุลาการรับรอง เพราะฉะนั้นเราจะไปสร้างเลือครุยให้แก่บุคคลซึ่งไม่ได้มี
 ภาระรองรับตามธรรมเนียมการปกครองก็จะดูกระไรอยู่ น่าจะให้
 เลือครุยสำหรับผู้พิพากษา กระผมจึงขอทราบเรียนว่า ถ้าโดยหลักการ
 ต้องการจะให้เป็นอย่างนั้นจริง คือ ให้มีความศักดิ์สิทธิ์ให้เป็นเกียรติและ
 ศักดิ์ศรีแก่ผู้ที่ขึ้นไปนั่งบนบัลลังก์ มีอำนาจชี้ขาดความเป็นความตายใน
 นระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ก็น่าจะเป็นเกียรติ
 ที่ว่า ผู้พิพากษา นะครับ แล้วอีกประการหนึ่ง กระผมขอล่วงเลยไปในหนึ่ง
 ครับ ในเรื่องหลักการที่จะพิจารณาให้มีบทลงโทษ คือ เมื่อมีการสร้าง
 สิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาจะต้องให้เป็นพิเศษกว่าอย่างอื่น เราต้องมีสิ่งที่คุ้มครอง
 ป้องกัน สิ่งซึ่งจะบังคับให้เป็นไปตามนั้นก็คือ บทกำหนดเป็นความผิดและโทษ
 ในเรื่องนั้นกระผมเห็นว่าเป็นเรื่องในมาตรา ๖ ที่บอกว่า ถ้าใครไปใช้
 เลือครุยข้าราชการตุลาการ หรือคณะตุลาการโดยที่ตนไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้
 อย่างในอันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นข้าราชการตุลาการนี้ ถ้าสร้างเลือครุย
 ให้เขา เขาก็ใส่ได้เลย แต่ถ้าเราบอกว่าเป็นเลือครุยผู้พิพากษา แม้แต่
 ข้าราชการตุลาการจะมาใส่เล่น ๆ ก็ไม่ได้ ต้องใส่เวลาชั้นบัลลังก์
 เท่านั้น และยิ่งกว่านั้นก็บอกว่าถ้าใส่ไปโดยไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้ แต่ไม่มีข้อความ

LIART

อีกคนหนึ่ง ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ์ที่จะใช้ อันนี้กระผม
 ก็ว่าทางปฏิบัตินั้นในทางที่จะลงโทษผู้กระทำผิดเหล่านี้อาจจะยากคือบางที่
 ก็จะมีคนอยากก็อยากอะไรขึ้นมาเหมือนกัน เราจะเห็นมีผู้แต่งเป็น
 าวรบ้าง แต่ง เป็นนายพลทหารอะไรอย่างนี้ แม้แต่เราก็เคยมีพระราช-
 บัญญัตินายพลพวงโรอะโรอย่างนี้มาแล้ว นั่นก็มีคนบริจาคเงินเนราขออยาก
 ด้แต่งอะไรให้มีศักดิ์ศรีขึ้นมาบ้าง และอันนี้เราก็เกรงว่าจะมีพฤติกรรม
 ันนี้เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าหากใช้ถ้อยคำว่า ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคล
 ันเชื่อว่าตนมีสิทธิ์ที่จะใช้ในทางปฏิบัติแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออัยการที่จะ
 ้องคดีเหล่านี้ จะต้องพิสูจน์ให้ครบองค์ประกอบเหล่านี้ซึ่งจะเป็นการยาก
 ะเป็นกฎหมายที่เขียนไปแล้วจะลงโทษเขาได้ยาก จะต้องพิสูจน์เจตนาเขา
 ุตรงข้ามถ้า เขาแต่งโดยไม่มีสิทธิ์ที่จะใช้แล้วนี่มันต้องไปพิสูจน์ เพราะว่า
 าจใจที่จะให้คนอื่นเชื่อ ถ้าแต่งโดยไม่มีสิทธิ์จะใช้นี้ผิดแล้ว อันนี้ก็าย
 ารที่จะปราบปรามสิ่งเหล่านี้ กระผมอยากจะทำหลักการไว้อย่างนี้ว่า
 เราจะทำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้นก็ควรจะให้ปฏิบัติได้ แล้วก็หน้าที่จะเป็น
 ึกษา มากกว่าที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ เพราะฉะนั้นถ้า เพื่อ
 ำงานเห็นว่าแนวโน้มน่าจะเป็นอย่างนี้แล้วก็ไม่ขัดกับหลักการที่จะแปรพฤติ
 ะผมก็จะได้ส่งวนไปในตอนแปรพฤติ ขอพระคุณครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คุณวิชัย เชิญครับ

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา : กราบเรียนท่านประธานที่
 าน กระผม วิชัย โสสุวรรณจินดา ผมขอกราบเรียนในเบื้องต้นที่ผมจะ
 ื่อนเสนอต่อไปนี้ ไม่ได้มีเจตนาอื่นใดในคณะครับ เพียงแต่อยากส่งเสริม
 ะราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่าน
 ันตรีท่านเป็นอาจารย์เก่าของผมที่ธรรมศาสตร์ อยากจะให้กฎหมายซึ่ง

LIRT

ผ่านเข้ามาในสมัยที่ท่านเป็นรัฐมนตรีนั้นเป็นกฎหมายที่สมบูรณ์ ท่านปรารถนา
 คว้า นอหม่ได้จับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมกก็ได้ไปปรึกษากับนักกฎหมาย
 หลายท่านว่าทำไมผู้พิพากษาถึงทนายความถึงต้องใส่เสื้อครุยในแบบเดียวก็
 ก็ได้รับคำตอบมาว่าในทางวิชาชีพนักกฎหมายถือว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษา
 กิติ เป็นทนายฝ่ายโจทก์ก็ดี ฝ่ายจำเลยก็ดี ถือว่าเป็นผู้ใช้วิชาชีพเพื่อความ
 ความยุติธรรมให้กับประชาชน เพราะฉะนั้นจึงมีฐานะร่วมกันที่จะรักษา
 ความยุติธรรมนั้น เพราะฉะนั้นในฐานะที่เป็นนักกฎหมายใช้วิชาชีพอย่าง
 จึงใช้เสื้อครุยอย่างเดียวกัน จะเห็นว่าในกฎหมายของเราไม่ว่าจะเป็นวิ
 นิพิจารณ์ความแพ่งหรือวิธีพิจารณ์ความอาญา ก็กำหนดไว้ว่า ในการฟ้อง
 คดีนั้นจะต้องเป็นผู้ซึ่ง เป็นสมาชิกของเนติบัณฑิตยสภา มีสิทธิ์จะสวมเสื้อครุย
 บุคคลธรรมดาอื่นไม่สามารถจะขึ้นฟ้องได้เอง อันนี้ก็เป็นหลักเกณฑ์ในทาง
 วิชาชีพ แล้วถ้าเรามองลึกต่อไปอีก คือในศาลนั้นจะมีพระบรมฉายาลักษณ์
 ซึ่งอยู่ในชุดเสื้อครุยเนติบัณฑิต ซึ่งแสดงว่าในฐานะวิชาชีพนักกฎหมายนั้น
 เราถือว่าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจะให้เกิดความยุติธรรม ผดุงความยุติธรรมคือ
 ประชาชนให้เกิดขึ้น แต่ถ้าหากว่าจะมองไปถึงระดับยุติธรรม นักกฎหมาย
 หลายท่านบอกว่าระดับยุติธรรมนั้น เพียงแต่วินิจฉัยในบางเรื่องเท่านั้นเอง
 ในเรื่องกฎหมายครอบครัวและมรดกตามกฎหมายอิสลาม เป็นเพียงแต่จะ
 ให้เป็นการตัดสินใจในประเด็นปัญหา สำหรับท่านผู้พิพากษาที่จะรับไปพิจารณา
 พินิจพิจารณ์คดี จึงไม่จำเป็นต้องสวมเป็นเสื้อครุยพิเศษต่างหาก อันนี้เป็น
 ความเห็นของนักกฎหมาย ที่ก่อนจะเข้าประชุมสภานั้นหมกก็ได้ปรึกษากับ
 สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติท่านหนึ่ง ซึ่งท่านเป็นเนติบัณฑิตจากอังกฤษ
 ท่านบอกว่าที่อังกฤษนั้นมีความแตกต่างกันอยู่ โดยผู้พิพากษาจะสวมเสื้อครุย
 เหมือนกันแต่ผู้พิพากษานั้นจะมีวิกผมสีขาว สวมวิกผมสีขาวที่บัลลังก์ด้วย

LIRT

งก็เลยทำให้มองไปว่าการที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างนั้น เราจะก่อให้เกิดความแตกต่างในรูปแบบอย่างไร และถ้าการก่อให้เกิดความแตกต่างนั้น ความจำเป็นหรือไม่มี นั่นนอนนะครับ ทางรัฐบาลอาจจะห่วงว่าเพื่อความสะดวกในการคุ้มครองผู้พิพากษา แต่ในทางกลับกันก็อาจจะเห็นจุดเด่นก็ได้ครับ คนจะตั้งคำถามว่าคนนี้เป็นผู้พิพากษาจะไปจับยึดตัวก็มองได้ชัดเลย นั่นไหมนั่น ก็อาจจะมองได้ทั้งสองทาง เพราะฉะนั้นในพระราชบัญญัติฉบับนี้ เราได้พิจารณาแก้ไข ผมอยากขอกราบเรียนเสนอเป็นข้อสังเกตว่า

ประการที่ ๑ เลือครุชที่จะนำมาใช้นั้น จำเป็นไหมครับ จะต้องเป็นเลือครุชสำหรับผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ทั้งผู้พิพากษา ข้าราชการ ศาลาการและคณะตุลาการ เราอาจจะเห็นว่าเป็นเพียงเครื่องหมาย ทัศนคติพิเศษขึ้นมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักดิ์และศรีของผู้พิพากษา โดยยังมีเลือครุชเนติบัณฑิต ซึ่งเป็นเครื่องแสดงฐานะวิชาชีพอยู่เหมือน ฐานะคณะตุลาการก็อาจจะมีลักษณะพิเศษ ไม่จำเป็นต้องใส่เลือครุชก็ได้เนครับ แต่ว่ามีอะไรที่เป็นเครื่องหมายว่า ท่านผู้นี้เป็นคณะตุลาการ อันนั้นอาจจะ เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดความสะดวกขึ้น

ประการที่ ๗ ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับพิจารณาพิพากษาคดี ไม่ได้มีแต่เพียงผู้พิพากษาหรือคณะตุลาการเท่านั้น ยังมีผู้พิพากษาสมทบ ในศาลคดีเด็กและเยาวชน ในศาลแรงงาน และผู้พิพากษาสมทบนั้น สถานะขั้นพิจารณาคดีก็ใส่แต่เพียงชุดสูทสากล ซึ่งเราอาจจะต้องมองไป อีกว่า ถ้าจะให้เครื่องหมายพิเศษเหล่านี้กับคนเหล่านี้ก็ต้องมีฐานะเป็นผู้พิพากษา ไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาสมทบก็ตาม จะมีอะไรที่เป็นลักษณะพิเศษ สำหรับผู้พิพากษาสมทบ

ประการที่ ๓ ซึ่งอันนี้ผมเป็นห่วงมากนะครับ ก็คือ
 แก๊วไฮโดรเจน ก็ตาม จะสร้างปัญหาความเดือนร้อนให้กับคนที่เก็บ
 หรือเปล่า อย่างเช่น เราทราบว่า ท่านผู้พิพากษาเองนี่ก็คงไม่มี
 ฐานะที่พอจะจับจ่ายใช้สอยอะไรได้มากนัก ถ้ากำหนดระเบียบออกไป
 ท่านก็ต้องไปจัดซื้อครุฑขึ้นมาใหม่ ซื้อเสื้อครุฑใหม่ อาจจะต้องเสีย
 เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งถ้าทางกระทรวงยุติธรรมหรือทางรัฐบาลไม่สามารถ
 ให้การสนับสนุน เสื้อครุฑก็จะเป็นชุด ซึ่งจะต้องแต่งเมื่อขึ้นพิจารณาพิพากษา
 ได้ ก็เป็นภาระสำหรับผู้พิพากษาเหล่านั้น เพราะฉะนั้นอันนี้ต้องระวังนะครับ
 เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่า ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็คงจะค
 ดูในรายละเอียด แล้วผมความจริงก็เห็นด้วยกับที่ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติ
 แห่งชาติคุณธรรมบุญได้เสนอว่า น่าจะให้เฉพาะผู้พิพากษาที่จะขึ้นบัลลังก์
 เพื่อทำการพิจารณาคดีเท่านั้น แต่ว่าอยากให้ดูไปถึงรูปแบบอื่นที่จะนำมา
 แทนเสื้อครุฑด้วย เช่น อาจจะมีแบบเป็นลักษณะพิเศษสำหรับคณะตุลาการ
 และสำหรับผู้พิพากษาสมทบรวมทั้งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เราจะนำพระราช
 บัญญัติฉบับนี้มาใช้บังคับให้เกิดผลสำเร็จ ขอขอบคุณมากครับ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : มีท่านผู้ใดอภิปรายเพิ่ม
 เติมไหมครับ ท่านรัฐมนตรีจะมีอะไรอภิปรายเพิ่มเติมไหมครับ เชิญครับ
 นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม)
 กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ตามที่ท
 สมาชิก ผมขออนุญาตออกนามคืออาจารย์ธรรมบุญ ลัดพลี ได้กรุณาให้ความ
 สนใจและอภิปรายถึงหลักการ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเสื้อครุฑข้าราชการ
 ตุลาการและคณะตุลาการนั้น คือ ท่านให้ข้อสังเกตว่าในหลักการที่
 ข้าราชการตุลาการและคณะตุลาการสวมเสื้อครุฑว่าจะให้สมศักดิ์

LIRT

เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และธรรมนูญการปกครอง
 ราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๒๙ ที่มีบัญญัติให้ผู้พิพากษา
 ภาควิชาการในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามตัวบทกฎหมาย หรือว่า
 วรรจะให้เป็นสื่อครูชตุลาการและคະတီးยุติธรรม ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
 ศักดิ์ศรีและคະตักคัลสิทธิ์ในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี กรณีนี้ผมขอ
 กราบเรียนว่าตามร่างพระราชบัญญัติสื่อครูชตุลาการและคະတီး
 ยุติธรรมที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอนี้ ได้มีอยู่ในมาตรา ๘ ที่มีบัญญัติให้มี
 สื่อครูชตุลาการและคະတီးยุติธรรม เป็นเครื่องหมายแสดง
 ฐานะของข้าราชการตุลาการและคະทီးยุติธรรม ตามกฎหมายว่าด้วย
 ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และ
 วนประกอบของสื่อครูชตุลาการและคະทီးยุติธรรมให้ตราเป็น
 ราชกฤษฎีกา ที่ท่านถามนี้เข้าใจว่าจะรวมกันทั้งสองอย่างได้ คือใน
 วนะที่ผู้พิพากษาเองเป็นข้าราชการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของข้าราชการฝ่าย
 ตุลาการ เพราะคำว่า ข้าราชการฝ่ายตุลาการนั้น ตามกฎหมายคือพระราช-
 บัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้มีบัญญัติให้
 ข้าราชการฝ่ายตุลาการนั้นแยกออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑. ข้าราชการ
 ตุลาการซึ่งได้แก่ผู้พิพากษา ๒. ข้าราชการตุลาการและคະทီးยุติธรรม
 วนะฉะนั้นคະทီးยุติธรรมนี้ไม่ใช่ข้าราชการตุลาการโดยตรง แต่ที่ท่าน
 ฎีกุฎาถามว่าถ้าในการดำเนินการที่จะขอแก้ไข ท่านจะมีสิทธิ์ขอแก้ไข
 ๑. พระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ ผมขอกราบเรียนว่าทางคณะรัฐมนตรีได้ขอ
 ฎีกุฎาร่างกฎหมายนี้ไม่ใช่ ๓. วาระรวดเต็ยวนะครับ จะขอให้
 ฎีกุฎาร่างการได้โปรดพิจารณา เพราะฉะนั้นท่านมีสิทธิ์ที่จะแปรญัติ
 ฎีกุฎาแก้ไขได้ ส่วนเรื่องคະทီးยุติธรรมที่ว่า เป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการนั้น

LIRT

ในหลักการลงโทษอาจจะลงโทษไม่ได้ผลตามพระราชบัญญัตินี้
 เรียงว่าตามพระราชบัญญัติเนติบัณฑิตยสภา พุทธศักราช ๒๕๐๘ ที่มี
 ให้มีเลขาธิการของสมาชิกสามัญ วิสามัญหรือกิตติมศักดิ์ต่าง ๆ ก็ไม่ได้มีบท
 ให้ลงโทษเลยด้วยซ้ำ แต่ก็ยังใช้ปฏิบัติกันอยู่ เพราะฉะนั้นสำหรับพวกค
 ยุติธรรมนี้ เราได้มีกฎหมายพิเศษในการที่บัญญัติให้มีอำนาจในการนิจาร
 ณาภาคคีที่เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามดังที่ได้กราบ เรียงมาแล้ว คือค
 พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิว
 ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยเฉพาะมาตรา ๓ ได้บัญญัติไว้
 ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดก อี
 ศาสนิกของศาลชั้นต้นในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่ง
 อิสลามศาสนิกเป็นทั้งจำเลยหรือเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อนิจาร
 ให้ใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก บังคับแทนบทบัญญัติแพ
 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการนั้น เว้นแต่บทบัญญัติว่าด้วย
 ความมรดก ทั้งนี้ไม่ว่ามูลคดีเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัติ
 มาตรา ๕ การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นตามความในมาตรา ๓ ให้ค
 ยุติธรรมหนึ่งนายหนึ่งพิจารณาพร้อมด้วยผู้พิพากษา ให้ค
 หน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม และลงลายมือชื่อในคำพิพากษ
 ที่พิพากษาตามคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นด้วย คำวินิจฉัยชี้ขาดของค
 ในข้อกฎหมายอิสลามให้เป็นอันเด็ดขาดในคดีนั้น อันนี้แสดงว่าเรา
 กำนที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยเราไม่รังเกียจอะไรทั้งสิ้นที่ประเทศไทย
 ประเทศที่ได้รับการยกย่องอย่างมากเลยครับ เพราะฉะนั้นคณะ
 นี้ถึงแม้ไม่ใช่ข้าราชการตุลาการ ก็เป็นผู้พิพากษาอย่างหนึ่งที่กฎหมายนี้

ที่อำนาจในการพิจารณาตัดสินที่ผมได้กราบเรียนมาแล้ว เพราะฉะนั้น
 ฎหมายในเรื่องนี้ น่าจะไม่มี แต่ที่เกี่ยวกับท่านสมาชิกท่านหนึ่งซึ่งผมขออนุญาต
 อภิปรายคือ คุณวิชัย ได้กรุณาอภิปรายถึงผู้พิพากษาที่ข้าราชการทนายความ
 และพนักงานอัยการต้องสวมเสื้อครุยอย่างเดียวกัน โดยถือว่าประกอบ
 เข้าไปในกระบวนการยุติธรรมด้วยกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ในการผดุงรักษา
 ความยุติธรรมหรืออำนาจความยุติธรรมแก่ประชาชนด้วยกันนั้น อันนี้เป็น
 ความจริงครับ แต่ว่าโดยที่ผู้พิพากษาหรือข้าราชการตุลาการนี้ ได้มีบทบัญญัติ
 เฉพาะ ให้เป็นผู้พิจารณารรคดีในพระปรมาภิไธยแห่งพระมหากษัตริย์
 โดยตรง ส่วนพนักงานอัยการท่านเป็นผู้ฟ้องคดีตามกฎหมายรวมทั้ง
 ทนายความ เพราะฉะนั้นอย่างที่ผมได้กราบเรียนถึงเหตุผลในการที่คณะ
 รัฐมนตรีต้องขอเสนอว่าพระราชบัญญัตินี้ ก็เพื่อไม่ให้มีการสับสนกัน หรือ
 ทำให้มีการเข้าใจผิด หรืออาจจะมีการแอบอ้างในการที่จะแสวงประโยชน์
 โดยมีขอบเขตที่ชัดเจนครับ เป็นเรื่องที่เราพิจารณาอย่างเดียวกัน แต่โดยที่ใน
 ทั่วประเทศอย่างที่ท่านอาจารย์ธรรมบุญได้อภิปรายไปแล้ว หรือที่คุณวิชัย
 พูดไปแล้วก็เกี่ยวกับเรื่องเสื้อครุย อย่างในอังกฤษก็มีพิเศษที่ผู้พิพากษา
 วมวิก (Wig) ต่าง ๆ วิกสั้น วิกยาว รวมทั้งที่ได้รับแต่งตั้งเป็น
 ราชสเบนซ์ (Queen's Bench) หรือคิงสเบนซ์ (King's Bench)
 ึ่ง ๆ นะครับ ก็ได้รับพิเศษในการสวมเสื้อครุยหม้ออีกอย่างหนึ่ง ซึ่ง
 อกต่างจากทนายความหรือพนักงานอัยการโดยทั่ว ๆ ไป
 ที่ที่คุณวิชัย ได้กรุณามีข้อสังเกตอยู่สามประการ คือ ในข้อ
 ๑ เสื้อครุยที่จะนำมาใช้จำเป็นต้องมีเครื่องหมายพิเศษ อย่างเช่น
 โดยยุติธรรมก็ไม่ต้องสวมเสื้อครุย แต่ให้สัญลักษณ์ของคณะยุติธรรมนั้น
 ใต้กระทรวงยุติธรรมก็ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าถ้าทำอย่างนั้นจะไม่ได้

ควรจะมีกฎหมายโดยเฉพาะบัญญัติรับรองและคุ้มครองให้แยกออกไป
 เพื่อให้ประชาชนไม่หลงเข้าใจผิดและเพื่อศักดิ์ศรีของศาลยุติธรรมด้วย
 ข้อที่ ๒ ที่คุณวิชัยท่านถามว่าผู้พิพากษาฝึกภาค
 ผู้พิพากษาสมทบอีกนั้น อันนั้นผมขอทราบเรียนว่า ผู้พิพากษาสมทบนั้นมีเด
 ในศาลพิเศษ คือศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งในกรณีนี้ ผู้พิพากษาไม่
 เลือครุยเพราะไม่ถือให้เป็นแบบที่เรียกว่าเป็นทางราชการ ให้ถือว่า
 เรื่องส่วนตัว มิฉะนั้นเด็กอาจจะเกิดความเกรงกลัวตกใจอะไรต่าง ๆ
 การพิจารณา ส่วนในเรื่องศาลแรงงาน อันนั้นก็เฉพาะผู้พิพากษาปร
 เท่านั้นที่สวมเสื้อครุย ผู้พิพากษาสมทบไม่มีสิทธิสวมเสื้อครุย นอก
 ท่านจะเป็นสมาชิกเนติบัญญัติสภานะครับ

ข้อที่ ๓ ที่คุณวิชัยได้กรุณาให้ข้อสังเกตว่า อาจจะ
 ความเดือนร้อนแก่ผู้พิพากษา โดยที่ต้องเปลี่ยนสวมเสื้อครุยใหม่ ผม
 กราบเรียนว่าเสื้อครุยนี้ราคาไม่แพงและใช้ได้ตลอดชีวิต ข้อหนึ่งคือผู้ใช้
 ตลอดชีวิตเลย และเป็นเรื่องที่เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่จะออกโดยนระ
 กฤษฎีกา ซึ่งทางกระทรวงยุติธรรมจะได้ออกให้ช่างกรมศิลปากรเป็นผู้
 แบบอีกทีครับ ผมขอทราบเรียนเท่านั้นก่อน

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ผมจะขอมติจากที่ประ
 ว่า ที่ประชุมนี้เห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือ
 สมาชิกท่านใดเห็นสมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : สมาชิกท่านใดเห็นสมค
 ไม่รับหลักการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : ไม่มีมติรับ ที่ประชุมเห็นสมควรรับหลักการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการครบถ้วนรัฐมนตรี

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : คณะกรรมาธิการการบริหารและการยุติธรรมครบ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : กำหนดการแปรญัตติ

นายประภาศน์ อวยชัย (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ตามข้อบังคับ ๗ วันครบ

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ : คณะรัฐมนตรีขอให้คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาคณะกรรมการบริหารและการยุติธรรม พิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วันตามข้อบังคับ ขอบคุณครับ

๕.๔ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของบรรษัทประกันต่อแห่งเอเชีย พ.ศ. (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

เนื่องด้วยคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือขอเลื่อนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีราชการต่างประเทศที่สำคัญและเร่งด่วน ถ้าที่ประชุมไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ผมถือว่่าที่ประชุมเห็นชอบให้เลื่อนการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ วันนี้หลังจากเลิกประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอเชิญท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกท่านเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๓๔ ของหน่วยประจำชาติไทยในสหภาพภูมิภาคหรือที่เรียกว่า ไอ.พี.ยู. (IPU) สหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ที่เรียกว่า เอ.พี.ซี.ยู. (APPU) และองค์การรัฐสภาอาเซียน

LIRT

เรียกว่า เอ.ไอ.พี.ไอ. (AIPO) เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม
แห่งนี้ สำหรับการประชุมนั้น เป็นการประชุมหน่วยประจำชาติซึ่งไม่มี
ประชุม และท่านสมาชิกท่านใดมีราชการด่วนที่ต้องทำ คงไม่มีปัญหา
ก็ขอเรียนให้ทราบ อีกสัก ๕ นาที ขอเชิญสำหรับท่านที่ไม่มีธุระราชการ
วันนี้หมดระเบียบวาระประชุมแล้วครับ ขอขอบพระคุณ ขอปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา

รายชื่อผู้จัดรายงานการประชุม

ประทีป รักเมือง	สาวิตรี อมรตานนท์
ศิริลักษณ์ แซ่ตั้ง	สมบัติ จันทร์ไพจิตร
วิภาวรรณ นิลบรรจง	สำรวม ผลประสิทธิ์
อุทุมพร แก้วสถิตย์	ละไม ปีก้าว
สรยุทธ ปลื้มถนอม	สมบูรณ์ อิ่มโอบฮ์
อารีรัตน์ นันทนโศภนวงศ์	รสนินทร์ กนกอุดม
สุภาภรณ์ มาลัยทัต	รุจิรา เนตรบุตร
ชนิกา ศรีสมวงษ์	ประเสริฐ ปิ่นสิน
ล้าภู เพ่าพวง	อุษารัตน์ เกิดโสดศรี

คณะกรรมการการเลือกตั้ง/คณะกรรมการประจำคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง	รายชื่อ
๑.	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	นาย ชาติชาย
๒.	พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์	นาย สุรเชษฐ์
๓.	นายไพฑูริย์ นาคนานนท์	นาย ไพฑูริย์
๔.	พลโท ชัยวุฒิ อภิวิวัฒน์	นาย ชัยวุฒิ
๕.	นายธรรมชาย ธีระนิกิต	นาย ธรรมชาย
๖.	พลเอก มฤตยู อภิภัทรเดชานุวัตร	นาย มฤตยู
๗.	นายวิวัฒน์ นาคธรรมานนท์	นาย วิวัฒน์
๘.	นายวิเชียร พงษ์พานิช	นาย วิเชียร
๙.	ร้อยตรี ประสงค์ สิกขุบุตร	นาย ประสงค์
๑๐.	พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา	นาย ประยุทธ์
๑๑.	นายประวิทย์ เตชะนิรันดร	นาย ประวิทย์
๑๒.	พลโท เสรีวัชร วัฒนธรรม	นาย เสรีวัชร
๑๓.	พลเรือตรี ศิโรตม์พงษ์นอก	นาย ศิโรตม์
๑๔.	พลเรือตรี ภาณุวัชร วัฒนธรรม	นาย ภาณุวัชร
๑๕.	คุณหญิงอรุณี อภิวิวัฒน์ นาคธรรมานนท์	นาย อรุณี
๑๖.	นายสมิทธิพงศ์ อธิสุขุมาล	นาย สมิทธิพงศ์
๑๗.	พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	นาย ชาติชาย

กรรมการ: นาย ชาติชาย ชุณหะวัณ นาย ประยุทธ์

กรรมการประจำคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕
วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕

[Handwritten Signature]

